AKŞAM

Sene 19 — No. 6487 — Fiatı her yerde 5 kuruş
CUMARTESİ — 7 TEŞRİNİSANİ 1936
Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Izmit dün büyük bir bayram günü yaşadı

Kâğıd fabrikası merasimle açıldı, 2 fabrikanın temelatma resmi yapıldı

İktisad vekili Celâl Bayar bu münasebetle çok kıymetli bir nutuk söyledi, fabrikanın bize neler kazandıracağını anlattı

Sanayi programımızda mühim bir yer işgal eden bir işi daha dün tamamladık. İzmit kâğıd fabrikası büyük merasimle açıldı.

Ankaradan ve İstanbuldan kalkan iki tren saat - buçukta davetlileri İzmite getirdi. Ankaradan gelenler arasında İktisad vekili Celâl Bayar, Maliye vekili Fuad Ağralı, İnhisarlar vekili bay Ali Rana, Meclis reis vekili Nuri Conker, birçok saylavlar, banka direktörleri vardı.

İstanbuldan gidenler arasında malî müesseselerin direktörleri, Türk ve ecnebi matbuat mümessilleri bulunuyordu. Sümer bank kâğıdla alâkalarından dolayı birçok kalem erbabını, meşhur muharrirleri kitapçıları da davet etmişti.

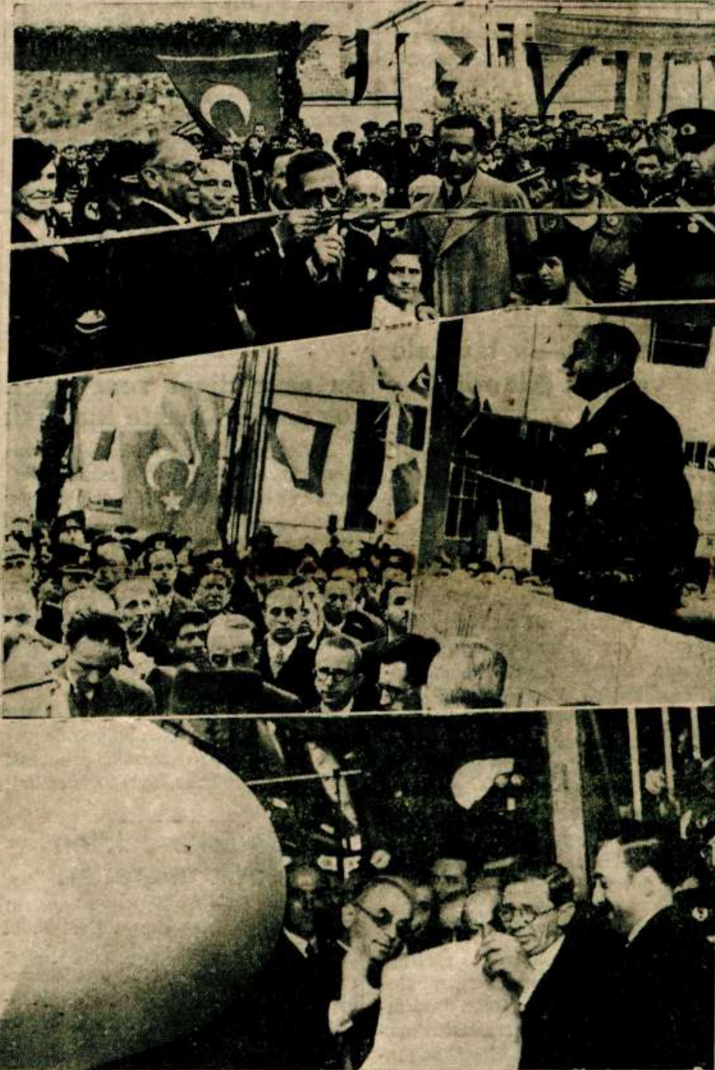
Her iki tren İzmit istasyonunda Sümer bank umumî direktörü, İzmitteki büyük rütbeli askerî deniz erkânı, amiraller, generaller, izciler, mektepliler ve bir muzika karşıladı. Adapazarı ve civardaki mekteplerin talebeleri de misafirleri karşılamak üzere İzmite gelmişlerdi. Adeta bütün İzmit ayağa kalkmış bir vaziyette idi. İstasyonu, İstasyon karşısındaki büyük köprüyü ve karşıki sırtı halk tamamile doldurmuştu.

Tren yolundan biraz uzakça olan kâğıd fabrikası için istasyondan hususî bir hat yapılmıştı. Bu hattan ilk defa davetlilerin treni geçti. Tren fabrikanın hususî hattına girdiği zaman fabrikanın bütün düdükleri çalınmak suretile davetliler selâmlandı. Davetlileri götüren tren de düdük çalarak buna mukabele etti. Bu sırada fabrikanın üstündeki elektriklerle yazılmış büyük bir yazıyı İktisad vekili Celâl Bayar okudu:

— El işte, gönül ülküde.. işte bizim prensiplerimizden en kuvvetlilerinden biri.

Fabrika önünde davetlileri İzmitliler, karşıladılar.

Meydanda o gün fabrikanın kazanlarından çıkan kalın ve dayanıklı karton kâğıdlarile bir kürsü yapılmıştı. Kâğıd fabrikasının küşad resmi için en münasip kürsü de bittabi kâğıddan yapılan kürsü idi.

Mailye vekili B. Fuad Ağralı kurdelâyı kesiyor, iktisat vekili B. Celâl Bayar nutuk söylerken, fabrika müdürü, maliye, iktisat, gümrük inhisarlar vekillerine fabrikanın imal ettiği kâğıt hakkında izahat veriyor
[Açılış merasimine ait diğer resimler dokuzuncu sahifemizdedir]

İZMİT VALİSİNİN NUTKU

Evvelâ kürsüde İstanbulun çok iyi tanıdığı İzmit valis bay Hamid güzel bir nutuk söyledi. Bay Hamid nukunda demiştir ki:

«Dün, bir toprak yığını halinde bulunan bu yerde, azametle yükselen ve ince ve müstesna bir zevkin mahsulü olması hasebile, İzmit şehrini cidden süsliyen bu eser; endüstri hayatımızda, başlı başına bir muvaffakıyet teşkil etmekte ve bütün irfan alemimizi yakından alâkadar etmektedir. Bununla beraber; bu muazzam eser, İsmet İnönü hükûmetinin. memleketin dört bir tarafında kurduğu endüstri abidelerile bir arada mütalea edilince, bunun memleketi kuşatan ve kuşatcak olan endüstri halkasının tek bir parçasından [illegible] olur.

Bu fabrika; şimdilik dört yüzden fazla vatandaşa iş ve geçim temin et[illegible] ve [illegible] bir canlılık ve hareket uyandırmıştır.

Bu fabrika [illegible] yapılmış, tesadüfen burada kurulmuş değildir.

Memleketi endüstri sahasında ileri götürmeğe karar verirken evvelâ, memleketin muhtaç olduğu bütün sanayi şubeleri göz önüne konulmuş, bunlardan her birinin, ne vakit, nerelerde kurulması lâzım geleceği tayin olunmuş, bunları kurmanın, işletmenin ve yaşatıp devam ettirmenin bütün müşkillerine, hiç bir noktası ihmal edilmeksizin cesaretle temas edilmiş, her birinin hal çareleri düşünülüp isabetle bulunmuş ve işte ondan sonra işe girişilmiştir.

Bu fabrika da, böyle metin bir düşünüş ve doğru bir buluşun mahsulüdür.»

İKTİSAT VEKİLİNİN NUTKU

Bay Hamidden sonra İzmit belediye reisi de hararetli bir nutuk söyledi. Bundan sonra kürsüye gelen İktisad vekili Celâl Bayar demiştir ki:

— İzmit fabrikası muvaffak olmuş. Verimli bir eserdir. Bu eser endüstri programımıza dahil olan fabrikaların yedincisidir. Fabrikanın kurulmasını fikir itibarile ortaya atan, plân ve projelerinde çalışanlar, inşaatı yapanlar ve fabrikayı işletenler hep memleket çocuklarıdır.

Bu güzel eseri bize bahşeden genç elemanlarımızdır. Söze bu genç elemanlardan başlıyorum.

(Devamı dokuzuncu sahifede)

İktisad vekilimizin gazetemize iltifatı

Dün kâğıd fabrikasının açılış resmi yapıldıktan sonra ilk çıkan kâğıdlardan biri üzerine İktisad vekili bay Celâl Bayar şunları yazmak lûtfunda bulunmuştur:

«Akşama.. kendi kâğıdımızın üstüne yazdığım bu satırlarla okuyucularınıza hürmetlerimi bildirmekle bahtiyarım. Size ve okuyucularınıza saygılar.»

Muhterem İktisad vekilimizin karilerimize karşı gösterdiği ince nezakete ve gazetemiz hakkındaki iltifatına bütün kalbimizle teşekkür ederiz.

Bugün 16 sahife

Taymisin bir haberi

Almanlara göre bir Akdeniz meselesi vardır

Bu meselenin hallinde Almanya Ingiltere ile Italya arasında mutavassıt rolünü yapabilir

Aynl zamanda Türkiye ve Yugoslavya ile Italya arasında dostluk havası yaratabilir

Taymis gazetesi diyor ki: F. Mussolinin İngiltere ile İtalya arasında ciddî bir akdeniz meselesi olmadığını söylemesi Almanyada bir hakikat olarak kabul edilmemektedir. Almanlara göre bir Akdeniz meselesi mevcuttur, bu meslenin hallinde Almanya, İtalya ile İngiltere arasında mutavassıt rolünü ifa edebilir. Müşkülün halline yarayabilir. Ayni zamanda Almanya Yugoslavya ve Türkiye ile İtalya arasındaki gerginliği izale ederek bir dostluk havası yaratabilir. Almanya, İngiltere ile anlaşmak için zamanı gayet müsaid addetmektedir. Çünkü İngiltere şimdilik silâhlarının kiyafetsiziliği ve kollektif sistem yüzünden girdiği taahhüdler hasebile hareketsizliğe mahkûmdur. Ayni zamanda İtalyan - Alman teşriki mesaisinin Fransanın yalnız kalmasına müncer olduğu not edilmektedir. M. Mussolininin nutkunda Fransadan bahsetmemesi Berlinde iyi tesir bırakmış, ve Sovyet - Fransız paktının Fransayı yalnızlığa mahkûm bıraktığı memnuniyetle işaret edilmiştir.

TEMPS MUHABİRİ DİYOR Kİ..

Temps gazetesinin Roma muhabiri M. Mussolininin son nutkunda Akdeniz meselesi ile İngiliz - İtalyan münasebatına temas eden kısımları şu suretle tefsir ediyor:

İngiltere ile İtalya arasında Akdeniz meselesi mevcuttur. M. Mussolini bu meselede İtalyanın Akdenizdeki bahrî, koloniyal yeni vaziyetleri ve

(Devamı 5 inci sahifede)

Iş kanununun tatbikatına aid talimatname çıktı

Türkiye on mıntakaya ayrıldı; valiler, belediye reisleri ve ticaret odaları işçilerin taleplerine sühulet gösterecekler

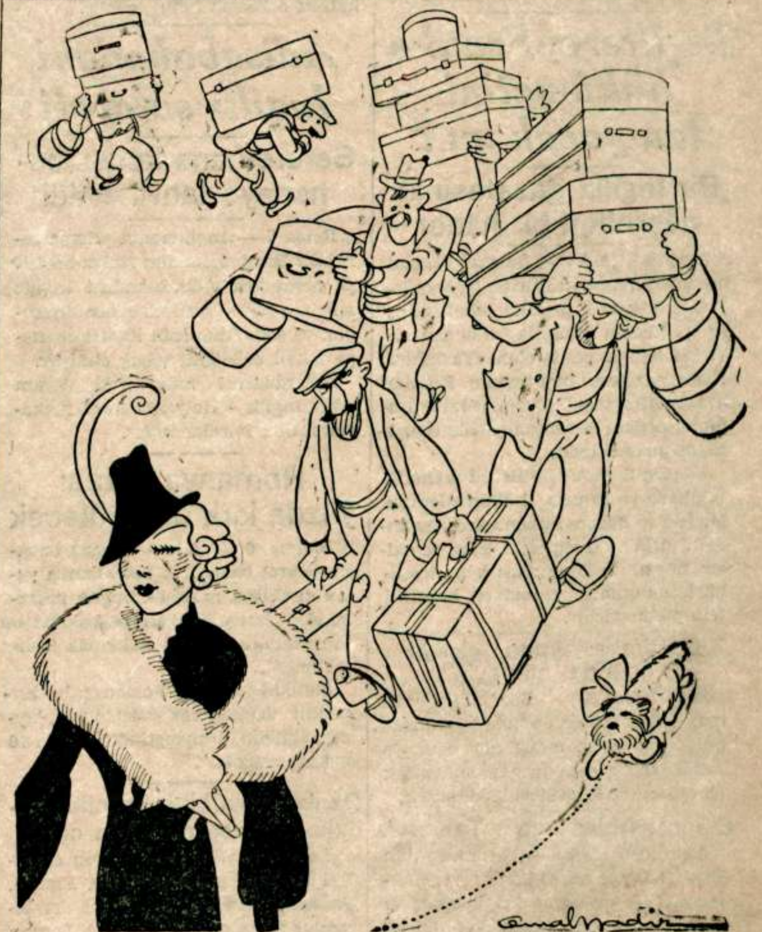
Ankara 6 (Telefon) — İş kanunu ile kurulması derpiş edilen iş dairesi teşkilât kadrosu ve iş dairesinin, iş kanunu tatbikatına hazırlık faaliyetine müteallik talimatname vekiller heyetinden çıkmıştır.

Talimatnameye göre iş dairesinin, kanun tatbikatına hazırlık faaliyetleri için Türkiye, altısı teşkilâtlı dördü teşkilâtsız olmak üzere 10 mıntakaya ayrılmıştır. Mıntakalar şunlardır:

Birinci mıntaka: Merkezi Ankarada olmak üzere Çorum, Çankırı, Yozgat, Kırşehir, Kayseri ve Niğde vilâyetlerini,

İkinci mıntaka: Merkezi Afyon olmak üzere Eskişehir, Bilecik, Kütahya, Konya, İsparta ve Burdur vilâyetlerini,

(Devamı 5 inci sahifede)

193? de:
Bayan Ayten cepheye gidiyor!...

Son dakika

Asiler Madridin kenar mahallelerine girdiler

Hükûmet kuvvetleri, âsilerin ileri hareketine karşı çok zayıf bir mukavemet gösterdiler

Paris 7 (Akşam) — Sevilden gelen tebliğlere göre Alkorkon, Yetajeden ve daha bir mahalden hareket eden üç âsi kolu, Madrid üzerine ileri hareketlerine devam ederek Madridin kenar mahallelerini işgal etmişlerdir. Hükûmet milisleri çok zayıf bir mukavemet göstermişlerdir.

Âsilerin girdikleri kenar mahallelerin evlerine beyaz bayrak çekilmişti. Âsiler, dün de üç hükûmet avcı tayyaresini düşürmüşlerdir.

İtalya hariciye nazırı bu akşam Viyanaya gidiyor

Viyana konferansında Avusturyada Habsburg hanedanının iaddesine, Macaristanın silâhlanmasına karar verilecek

Paris 7 (Akşam) — İtalya, Macaristan ve Avusturya hükûmetleri arasında da aktedilecek olan konferans 9 teşrinisanide Viyanada toplanacaktır. Bu konferansta çok mühim meselelerin tetkik edileceği ve ezcümle Avusturyada Habsburg hanedanının avdetine, Macaristanın tekrar silâhlanmasına karar verileceği temin edilmektedir. Şimdiye kadar Habsburg hanedanının avdetine mümaneat etmekte olan Fon Ruzenbergin şimdi buna muvafakat ettiği söyleniyor.

Mevsuk bir menbadan haber alındığına göre İtalya hariciye nazırı Kont Ciano bu akşam Viyanaya hareket edecektir.

Kont Ciano Viyana konferansından sonra Budapeşteye de gidecektir.

M. Edenin nutku ve İtalya

İtalya mahafili nutku iyi karşılamadı

Roma 6 (A.A.) — Bura mahafili M. Edenin nutkunu kaydı ihtiyatla karşılamıştır. Umumî kanaata göre, M. Eden, İtalya hakkındaki düşüncelerini kâfi derecede tasrih etmemiştir. Nutuk, İtalyan - İngiliz münasebatına esas teşkil edebilecek noktalardan mahrumdur.

Milâno 6 (A.A.) — M. Edenin nutku hakkında tefsiratta bulunan Stampa gazetesi, M. Edenin tamamen menfi bir mevzide tahassun ettiğini, «Milletler Cemiyeti paktından mütevellid taahhütlerinden bahseden ezelî nağmenin İtalya tarafından arzu edilen anlaşmayı tehlikeye düşürmeye yaradığını» bildirmektedir.

İngiltere, Franko hükûmetini tanıyacak mı?

Bir İngiliz gazetesinin neşrettiği bir haber

Londra 6 (A.A.) — General Franko hükûmetinin büyük Britanya tarafından tanınması ihtimaline telmih eden ve M. Eden efkârına tercüman olmakla iştihar etmiş olan «Yorkshire Post» gazetesi, İngilterenin Franko hükûmetini ancak Akdeniz statükosunun tebeddül etmemesi şartile tanıyacağını yazmaktadır.

Londra 6 (A.A.) — Resmî mahafil, İngiltere ve Fransa hükûmetlerinin Madrid ve Burgos hükûmetleri nezdinde Madridin tahrip edilmemesi ve halkın hayatının korunması için teşebbüste bulunmuş oldukları haberini tekzip etmektedir.

Londrada Alman elçiliği önünde nümayiş

Londra 6 (A.A.) — Bazı müfritler Alman büyük elçiliği önünde tezahüratta bulunarak polis müdahale edinciye kadar bir kaç cam kırmaya muvaffak olmuşlardır. Üç kişi tevkif edilmiştir.

Efgan harbiye nazırı Tahranda

Tahran 6 (A.A.) — Şehinşah, dün Efgan harbiye nazırı Serdar şah Mahmudu öğle yemeğine kabul etmiş ve kendisine altın bir kılıç hediye etmiştir. Serdar şerefine akşam verilen ziyafette bütün nazırlar ve diplomatlar hazır bulunmuştur.

Hava piyade kuvvetleri

Fransada düşman gerisinde iş görecek kuvvetler hazırlanıyor

Paris 7 (A.A.) — Yarı resmî mahafilden öğrenildiğine göre Fransız hava kuvvetlerinin yeni inkişafı ile alâkadar olarak ayni zamanda bir de hava piyade kıtaları tesis olunacaktır.

Bu yeni piyade kıtaları, hafif teçhizatlı silâhendaz efraddan mürekkeptir, ve bu kıtalar, harp halinde düşman hatlarının gerisinde iş görecektir. Hava piyade kıtalarının garnizonları Reims ve Algier şehirleridir. Her kıta, bir piyade bölüğü ile nakliye tayyare filosundan terekküp edecektir. Bu kıtalar, yerine göre paraşütle ve yahut tayyare ile düşman hatları arkasına indirilecektir.

Adisababadaki İngiliz sefareti

Sefarethane, konsoloshaneye tahvil edildi

Roma 7 — İngilterenin Roma sefiri Sir Drummond dün İtalya hariciye nezaretine Adisababadaki İngiliz sefirinin artık vazifesine dönmiyeceğini ve sefarethanenin konsoloshaneye tahvil edildiğini tebliğ etmiştir.

Aylardanberi müzakeresi devam eden İngiliz - İtalyan ticaret mukavelesi dün imzalanmıştır.

Romanya parası yüzde kırk düşürülecek

Bükreş 6 (A.A.) — Finans bakanı, ticaret bakanı ve millî banka genel direktörü arasında bugün müzakereler olmuş, bilâhere başbakana bu müzakereler neticesi hakkında izahat verilmiştir.

Sanıldığına göre, Romanya, ley kıymetini değiştirecek ve leyin yeni kıymeti bugünkü kıymetinden yüzde 40 noksan olacaktır.

Denizaltı harbinin insanileştirilmesi anlaşması imza edildi

Londra 6 (A.A.) — Bugün dış işleri bakanlığında, İngiltere, Fransa, Amerika, İtalya, Japonya ve dominyonlar mümessilleri arasında, Londra muahedesine dördüncü zeyl olmak üzere deniz altı harbinin insanileştirilmesi anlaşması imzalanmıştır.

Bu Sabahki Telgraflar

Avam kamarasında müzakereler

M. Çemberlayn bir şark paktı yapılması lüzumundan bahsetti

Londra 6 (A.A.) — M. Edenin nutkundan sonra Avam kamarasında söz alan M. Churchill, Akdeniz bahrî devletlerinin bir anlaşma imzalayarak birbirinin deniz münakalâtını rahatsız etmemeği teahhüd etmelerini teklif etmiş ve demiştir ki:

«Akdenizde sulhü ve hürriyeti temin etmeğe çalışmağı ve Akdenizin büyük devletleri arasında dostluk münasebetlerini teşvik etmeliyiz.

Sovyetler birliğine gelince, umumî sulhün idamesinde rol oynıyabileceği ümidile, bu memleketin inkişafını sabırla beklemek lâzımdır. Fakat, herşeyden üstün olarak, kuvvetimizi ve nüfuzumuzu Milletler cemiyetini ıslah etmek ve onun herhangi bir mutaarrıza karşı gelecek bir kuvvete sahip bulundurmağı temin etmeğe sarfetmeliyiz.»

Muhafazakârlardan Doşis Atol Romanya ve Çekoslovakyayı herhangi bir tarruzun kurbanı olmaktan koruyan tahhüdlere hürmette devam etmesini istemiştir.

Maliye nazırı M. Çemberlayn son olarak söz almış ve demiştir ki:

«Bu görüşmeler, isbat etmiştir ki, Avam kamarasının bütün hizibleri M. Eden tarafından çizilmiş olan siyasa üzerinde şayanı dikkat bir şekilde anlaşmış bulunmaktadır.»

Milletler cemiyeti çerçevesi içinde mıntakavî paktların yapılmasındaki avantajları gösteren M. Chamberleain demiştir ki:

«Muhalefet, bir doğu paktına iştirak etmemiz mümkün olduğu takdirde, Avrupa meseleleri ile alâkadar olmayacağımızı sanıyor görünmektedir. Şunu hatırlatmak isterim ki, M. Edenin nutkunun ikinci kısmı, Avrupa meselelerinin umumî bir şekilde halli ile alâkadardır. Bir garp Avrupası paktı kendi başına Almanyanın şark hududlarının emniyetini temin edemez.

Garbi Avrupa paktının esaslarına göre, kurulacak bir şark Avrupası paktının meydana getirilmesini isteriz. Ancak biz, böyle bir pakta iştirâk edecek değiliz. Fakat bu ademi iştirâkimiz, her hangi başka bir memlekete istediği gibi hareket serbestisini vermemiz, ve yahud her hangi bir vaziyette müdahale etmekten vaz geçmemiz demek olmıyacaktır.

Bütün ahvalde teahhüdlerimizi yalnız hayati menfaatlerimizi alâkadar eden mıntaka anlaşmalarına inhisar ettiriyoruz. Bütün mıntaka anlaşmaları, Milletler cemiyeti nizamnamesine bağlı bulunan teahhüdlerimize mevzu olmalıdırlar.»

Yeniden altın esasına rucu meselesini mevzuu bahseden M. Chamberlain, demiştir ki: «Bunun için bazı şartların doldurulması lâzımdır. Fakat şimdi buna imkân göremiyorum.»

Müzakereler, reye müracaat edilmeden sona ermiştir.

Maliye memurlarının tekaütlüğü

Vekâlet yeni bir tamimle vaziyeti bildirdi

Ankara 6 (Telefon) — Yeni maliye vekâleti teşkilât kanunu mucibince maliye tahakkuk tebliğ memurları, tahsil tebliğ memurları, piyade, süvari ve şube tahsildarları maaştan ücrete geçirilecekti.

Maliye vekâletinin alâkadarlara gönderdiği yeni bir tamime göre bunlardan 31 ağustos 936 tarihinde fiilen 25 sene hizmet etmiş bulunanlar rızalarına bakılmaksızın tekaüde sevkedileceklerdir. Yirmi seneyi doldurarak 25 seneyi ikmal edinceye kadar eski maaşleri ile memuriyetlerinde kullanılacaklar, 25 seneyi doldurunca tekaüd edileceklerdir. Yirmi seneden az hizmet etmiş olanlar maaşlı memuriyet zamanına ait tekaüd hakları mahfuz kalmak üzere ücrete geçirileceklerdir.

Kadınların askerlik lâyihası

Ankara 6 — Kadınların askerliği lâyihasının vekâletler mümessillerinden mürekkeb bir komisyon tarafından tetkik edilmesi kararlaştırılmıştır. Vekâletler mümessilleri, bugünlerde dahiliye müsteşarının riyasetinde toplanarak tetkiklere başlıyacaklardır. Lâyihanın Millet meclisine ne zaman verileceği belli değildir.

Fransa - Lübnan

Yeni muahede akdi için konuşmalar yapılıyor

Şam 4 — Fransa - Lübnan arasında akdedilecek muahedenin müzakeresi için Lübnan meclisinin seçtiği murahhaslar yüce komiserle konuşmalarına devam etmektedir. Lübnan muahedesine nümune olacak Suriye muahedesinin metinleri tedkik edilmektedir. Bu metinler Lübnanın vaziyetine göre bazı tadilâta kabul edilecektir.

Lübnan muahedesinin Suriye muahedesinden en bariz farkı, askerî hükümlerde olacaktır. Lübnanın Fransız ordusile iktifa ederek yerli bir ordu teşkil etmiyeceği söyleniyor.

Bundan başka Lübnan muahedesi Suriye muahedesi gibi 25 sene müddetle aktedilmeyip, her yirmi beş senede bir mecburi surette tecdid edilecektir.

M. Rozveltin aldığı reyler

Nevyork 6 (A.A.) — M. Ruzvelt, şimdiye kadar 25,465,893 ve M. Landon 15,615,489 rey kazanmışlardır. 15,000 nahiyedeki neticeler henüz malûm değildir.

Antkayada Cumhuriyet bayramı

Bu sene diğer senelerden çok parlak surette kutlandı

Suriye gazetelerinde okuduğumuza göre bu sene Antakyada cumhuriyet bayramı diğer senelerden çok parlak surette kutlanmıştır. Ordu, Kısır, Bayır, Bucak, Kırkhan, Bilân, ve Reyhanyeden binlerce Türk Antakyaya gelerek merasime iştirak etmişlerdir. Kutlama töreni büyük kahvede yapılmış, ondan sonra kız ve erkek talebe ile köylüler bir geçid resmi yapmışlardır.

Antakya Halkevi gelen misafirlere bir öğle ziyafeti vermiş, bu esnada nutuklar söylenmiş ve marşlar çalınarak bu büyük günün hatırası taziz edilmiştir.

Atatürke çekilen tebrik telgrafları

Ankara 6 — Cumhuriyet bayramı münasebetile Yugoslavya Kral Naibi Prens Paul, Mısır Kral Naibi Mehmed Ali, Mısır Niyabet meclisi azasından Abdülâziz, İzzet, Şerif ve Sabri, Çin cumhur reisi Lin Sen, Macar Krallığı Naibi Nicolas de Horty, Litvanya cumhur reisi, Çekoslovakya cumhur reisi Eduard Benes, Efganistan Kralı Mehmed Zâhir, Mısır Kralı Faruk I, Avusturya cumhur reisi, Polonya cumhur reisi, Bulgaristan Kralı Boris, Alman devlet reisi Adolf Hitler, Hicaz Kralı Abdülâziz İbnissûd, Irak Kralı Gazi, İran Şehinşahı Rıza Şah Pehlevi, Meksika reisicumhuru ve Emir Abdullah, Büyük Reisimiz Atatürke tebrik telgrafları göndermişler, Reisicumhurumuz da kendilerine teşekkürde bulunmuşlardır.

Türkiye - Brezilya ticaret anlaşması

Ankara 6 (Telefon) — Türkiye - Brezilya ticaret anlaşmasının müddeti 1 teşrinievvelden itibaren 3 ay müddetle uzatılmıştır.

Lağımda bir çocuk cesedi bulundu

Müddeiumumîlik tahkikata elkoydu

Nubar adında bir işçi dün Kumkapıda bir evin lâğımını tamir etmek üzere kazarken lâğım içinde bir çocuk cesedi görmüş ve zabıtaya haber vermiştir. Cesedin kime ait olduğu ve kimin tarafından lâğıma atıldığı belli değildir.

Hâdiseden müddeiumumîlik haberdar edilmiş, müddeiumumi muavini bay Şefik cesedi morga gönderecek tahkikata başlamıştır.

800 işçiye yol verildi

Tütün işçileri bu sabah Ahırkapı deposu önünde bekliyorlardı

Ahırkapı civarında bir tütün deposunda çalışan kadın, erkek 800 işçi, yevmiyelerinin her gün muntazaman verilmemesinden şikâyetle depo sahiplerine müracaat ederek yevmiye işlerinin halledilmesini istemişlerdir.

Alınan malûmata nazaran dün akşam üzeri depo paydos olacağı sırada bu 800 işçiye artık depoda iş kalmadığı ve ertesi günden itibaren işlerine gelmemeleri bildirilmiştir. Bu vaziyet karşısında işçiler kendilerine gene iş verilmesini temin için depodan çıkmak istememişlerdir. Hâdise zabıtaya bildirilmiş, işçiler polis marifetile depodan çıkarılmışlardır. O sırada depo önünde kargaşalıklar olmuş, bir kadın işçi bayılmıştır. İşçiler bugün de depo önünde beklemektedirler.

Irak erkânıharbiye reisi

Şehrimizde bir müddettenberi bulunan Irak erkânı harbiye reisi Taha paşa kendisile görüşen gazetecilere Irak vaziyeti hakkında beyanatta bulunmaktan istinkâf etmiş, bugünlerde doğruca Bağdada döneceğini söylemiş, Londraya gideceğinin tekzibini rica eylemiştir.

Feci bir ölüm

Bir kadın, vücudu yanarak öldü

Dün Beyoğlunda feci bir ölüm vakası olmuştur. Firuzağada Türkgücü sokağında 3 numaralı evde oturan Kostantinin karısı Sofya, çamaşır yıkarken, sıçrayan kıvılcımlardan saçları tutuşmuş ve ateş elbiselerine ve vücuduna sirayet etmiştir. Kadın, feci ıztıraplar içinde yanmış ve Beyoğlu hastanesinde ölmüştür.

Nafia vekâletinden iş alacak müteahhitler

Ankara 6 (Telfon) — Nafia vekâletinden iş alacak müteahhitlerin tabi olacakları hükümleri ihtiva eden yeni «bayındırlık işleri genel şartnamesi» vekiller heyetince kabul edilmiş ve bugünden itibaren meriyete girmiştir.

Valiler arasında tayinler

Ankara 6 (Telefon) — Açık bulunan Erzurum valiliğine Tekirdağ valisi Haşim, Tekirdağ valiliğine Siird valisi Sakip, Siird valiliğine Hakâri valisi Mithat, Hakâri valiliğine üçüncü umumî müfettişlik yazı işleri müdürü Raif tayin edilmişlerdir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Kütüphanelerimiz

Kütüphanelerimizin perişan halinden uzun senelerdenberi hep şikâyetçiyiz. Bunları tekrardan bilmem ki bir faydı var mı? Biz uzun senelerdenberi, gûya kütüphanelerimizi ıslah ve tanzim için gayret sarfeder dururuz. Fakat bu biran evvel katî bir neticeye varmak azmile yapılmış bir işten ziyade hiç bir şey yapılmıyor denmesin diye kerhen girişilmiş bir teşebbüse benziyor.

Yapılacak şey kolay olmamakla beraber, daha ciddî ve sıkı tutulsa bu kadar senedenberi kütüphanelerdeki eserler elbette tasnif edilir, bir umumî kütüphane yapılır ve netice alınırdı.

İnsanı müteessir eden başka bir nokta daha var. Haydi diyelim ki kütüphaneler hakkında eskiden mevcud telâkkiler pek iptidaî bir tarzda idi. Yeni yeni tasnif ve tertib usulleri bilinmiyordu, fakat eskiler hiç olmazsa değer verdikleri kitapları aramışlar, bulmuşlar ve kütüphane adını verdikleri bir odaya tıkmışlardır. Dünyanın pek değerli bir hazinesi bu suretle bizim ihmalkâr elimize geçmiş bulunuyor.

Fakat biz bu kadarını da bugün yapmıyoruz ya. İşte asıl teessürle karşılanacak cihet budur. Bu münasebetle meşrutiyet devrinde çıkan gazetelerin kolleksiyonuna müracaat lüzumunu duydum. Daha dün diyeceğimiz bir devreye ait gazeteler. Fakat İstanbulun hiç bir kütüphanesinde bu gazeteleri bulmak imkânı yoktur. Hayretimden dona kaldım. Yirmi otuz sene evvelki vesikaları bugün biz bulamazsak bizden sonra gelecekler ne yapacaklar? Ne yapacakları bırakınız, bize neler söylemiyecekler!

Bütün İstanbulda, yalnız Millet kütüphanesinde aradığım gazetelerin bazılarına, o da eksik olmak şartile, tesadüf edebildim. Millet kütüphanesi dediğimiz müesseseyi de hususî bir zatın çok muhterem himmetine borçluyuz. Demek istiyorum ki bu da tesadüfen, âdeta kazara vücut bulmuş bir kütüphane.

Ayni ihmal bugün de devam ediyor. Bugün çıkan gazeteler, bugün çıkan risaleler ve kitaplar toplanıp bir kütüphaneye konuyor mu? Buna hayır diyeceğim. Çünkü dolaştığım kütüphanelerde böyle bir şeye tesadüf edemedim. Başka bir yerde toplanıyorsa onu bilmem. Fakat zaten kaç kütüphanemiz var ki? Eğer toplanmak zahmeti ihtiyar ediliyorsa bunların hepsine birer nüsha temin edilmek bir fedakârlık sayılmaz.

Akşamcı

Mühim bir coğrafya kitabı tercüme ettiriliyor

Maarif vekâleti bütün ilim dünyasında beynelmilel şöhreti haiz ve cografya ilmi için başlıca mehazlerden birini teşkil eden profesör Dr. Mortonun 1,500 sahifeden ibaret cografya kitabını tercüme ettirmeğe karar vermiştir.

Bu maksatla edebiyat fakültesi cografya döçentlerinden Ahmed Hulûsi, Cemal, Ali ve Besimden mürekkep bir heyet teşkil edilmiştir.

Üç ciltten ibaret olan bu eserin birinci cildi denizlere, göklere ve iklimlere, ikinci ve üçüncü ciltleri de gökün ve arzın ârızalarına taallûk etmektedir.

ŞEHİR HABERLERİ

Haliç vapurları

Altı ay sonra ücretin indirilmesi muhtemel

Haliç idaresi belediye tarafından idare edilmeğe başlanıdığı zaman şehir meclisi kararile yirmi bin liralık tahsisat konmuştu. Bu para ile Haliç vapurlarının işletilmesi temin edilecekti.

Altı aya kadar idarenin vapur ladığı gün idarenin elindeki bütün vapurların tamire muhtaç olduklarını görmüş vebunları sıra ile tamire başlamıştır.

Şimdiye kadar yedi vapurun tamiri ikmal edilmiştir. Sekizinci ve sonuncu vapur da bugünlerde tezgâha konacaktır.

Tamir masrafı, idare geliri ile temin edilmiş ve bütçeye konan yirmi bin liraya el sürülmemiştir. Şimdiki ücret tarifesinin daha altı ay müddetle tabtikine devam edilecektir.

Halicin muvakkat idaresi işe baştamirine sarfettiği paranın karşılığı tamamile ödenmiş olacağından bu tarihte yolcu ücret tarifesi yeniden tedkik edilecektir. O zaman ücretlerde biraz tenzilât yapılması ihtimali vardır.

Ağaç kesenler

Polis dört kişiyi ağaç keserken yakaladı

Son zamanlarda Edirnekapı ile Ayvansaray arasında belediyeye ait genç ağaçların geceleri gilzice kesildiği görülmüş ve zabıta gözetlemeğe başlamıştır.

Evvelki gece sabaha karşı polisler gene o civarda gizlice bekledikleri sırada bir kaç kişinin Lonca civarındaki ağaçlıklara sokularak ağaçları kesmeğe başladıklarını görmüşlerdir.

Polisler koşmuşlar ve ağaç kesenleri yakalamışlardır. Bunların Ayvansarayda oturan Şevki, Nail, Ferhad ve Hâmid adlarında dört kişi oldukları görülmüş ve bu dört arkadaşın.. her zaman buradan ağaç kesip sattıkları anlaşılmıştır. Dört suçlu evraklarile birlikte mahkemeye verilmişlerdir.

İçki düşmanlarının altıncı yıllık kongresi

İçki düşmanı gençler kurumu altıncı yıllık kongrelerini 8 ikinciteşrin pazar günü saat 9 da İstanbul Halkevinde yapacaktır.

Bu münasebetle kurum genel sekreterliği şu tebliği göndermiştir:

Kurumumuz 6 ıncı yıllık kongresini 8 ikinciteşrin pazar günü saat 9 da İstanbul Halkevinde yapacaktır. Bütün üyelerimizin bulunmalarını ehemmiyetle dileriz.

Hamallar cemiyeti seçimi

Sandık gezdirilerek ikmal edilen hamallar cemiyeti idare heyeti intihabı neticesi dün belli olmuş ve idare heyetinden dört kişi değişmiştir. Bunların yerine Halid, Cemal, Hüseyin ve Kadri seçilmişlerdir.

Torik akını

Tutulan balıklardan çoğu ihraç ediliyor

Torik akını gün geçtikçe artmaktadır. Bu vaziyet balıkçıları çok sevindiriyor. Çünkü tutulan balık ne kadar çok olursa olsun durmadan ihraç edilmektedir. İhraç fiatî çifti beş kuruş olmak üzere bir haftadanberi kıymetini muhafaza etmektedir.

İtalya ve Yunanistana balık götürmek üzere yeniden dört İtalyan ve iki de Yunan balık gemisi gelmiştir. Taze torikle beraber mühim miktarda lâkerda ihracına da başlanmıştır.

Toriğin harice gönderilmesi dahilde pahalı satılmasına sebep olmaktadır. Normal büyüklükte bir tek toriği balıkçılar 30 kuruşa vermeğe nazlanmaktadırlar. Fazla tutulmasına rağmen diğer cins balıklar da dahilde çok pahalı satılmaktadır. Fakat balıkçılar bir tek toriğin beş nüfuslu bir aileyi doyuracak büyüklükte olduğunu ileri sürerek 30 kuruşa pahalı görmemek lâzım geldiğini söylüyorlar.

Yumurta yükseliyor

Fiatler sandık başına iki lira arttı

Yumurta ihracatçılarının İspanyadaki alacaklarının ödenmesine başlandıktan sonra canlanan yumurta piyasası son bir kaç gün içinde iki lira daha yükselmiştir.

Büyük sandık taze mallar 34 liraya satılmaktadır. Bu fiatten muhtelif memleketlere ihracat ta devam etmektedir. Piyasaya mal az geldiğinden fiatlerde yeniden bir yükselme beklenmektedir.

Perakende fiatler de artmıştır. 15 gün evvel tanesi 60 paraya satılan taze sandık yumurtaları kısa zamanlarda yirmişer para artarak üç kuruşa kadar çıkmıştır.

Şark demiryollarının satın alınması hazırlığı

Şark demiryolları kumpanyasının hükûmetçe satın alınması müzakerelerine esas teşkil etmek üzere kumpanyaya ait malzemelere kıymet takdiri için çalışan komisyonlar raporlarını hazırlamağa başlamışlardır. Bu hususta tedkikat yapmak üzere Edirneye giden heyet dün şehrimize dönmüştür. Heyet Edirneye kadar bütün istasyonlardaki malzemeyi gözden geçirmiş ve tesbit etmiştir.

1,300 kadar vagon ve 50 dan fazla lokomotifle bu âletlere ait levazım, depo yol ve sair malzemenin umumî kiymetinin beş milyon lirayı geçmiyeceği ve hattâ eski kıymetlerinden kaybettikleri için daha da aşağı bir kıymette bulunacakları kuvvetle tahmin edilmektedir.

Bir işçi elini makineye kaptırdı üç parmağı koptu

Ayvansarayda bir fabrikada Karlo adında bir işçi dün kazaen sağ elini makineye kaptırmıştır. Çarklar arasında Karlonun üç parmağı parçalanıp kopmuştur. Zabıta Karloyu hastaneye kaldırmış, kazada kimsenin suçu olmadığı anlaşılmıştır.

Rakı parası!

İp gerip gelin arabasını geçirtmemek isemiş!

Sarıyer civarında bir düğün esnasında gelini Ahmed adında bir arabacının arabasına bindirmişler ve çarşıdan geçirmek istemişlerdir. Araba çarşının ortasından geçerken orada oturan Mehmed adında biri arabanın önüne çıkmış ve caddenin bir tarafından karşı tarafına bir ip gererek gelin arabasının geçmesine mâni olmuştur. Arabacı ipi kaldırmasını söyleyince Mehmed:

— Eskiden beri âdettir. Gelin arabası geçerken mahallenin delikanlılarına rakı parası verirler.. Şimdi siz de bana rakı parası vermezseniz yoldan geçemezsiniz.

Demiştir. Mehmed bir aralık arabacıya küfrederek üzerine de hücum etmeğe kalkışmıştır. Hadiseye polis el koymuş, Mehmed yakalanarak tahkata başlanmıştır.

Şehremininde yangın

Şehremininde Denizabdal mahallesinde Tesando adındaki kadının evinden yangın çıkmış, ateşin büyümesine meydan verilmeden söndürülmüştür. Yangının Tesando tarafından çamaşır yıkamak üzere yakılan ateşten çıktığı anlaşılmıştır.

Kömür depoları

Yakında asrî depolar yaptırılmasına başlanacak

Liman idaresi umum müdürü B. Raufî Ankaraya gitmiş ve idarenin 937 bütçe ve kadrosunu da tasdik için götürmüştür.

B. Raufî Ankarada bir hafta kadar kalacak ve yeni tanzim edilen bütçe ve kadro vaziyeti hakkında iktisat vekâletine izahat vermekle beraber müstakbel modern İstanbul limanı proje si etrafında da vekâletle temaslarda bulunacaktır. Bu arada Kuruçeşme kömür depolarının vaziyeti üzerinde de görüşmeler yapılacağı haber veriliyor.

Başka bir tarafa nakli evvelce mevzuu bahsolan depoların şimdiki yerlerini muhafaza eylemeleri iktisat vekâleti baş müşaviri Fon der Porten tarafından zarurî görüldüğünden burada asrî tesisat yapılması için yeni bütçeye tahsisat konmuştur. Bütçe tasdikten çıkınca pek iptidaî olan depoların yıktırılmasına ve yerlerine asrî tesisat yapılmasına başlanacaktır.

İki kişi alacak yüzünden birbirini yaraladı

Galatada Seyfeddin ve Nevzad adlarında iki kişi dün bir alacak meselesinden kavga etmişlerdir. İki kavgacı bıçaklarını çekmişler, polisler yetişinceye kadar ikisi de birbirlerini muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralamışlardır. Kavgaya gelen polisler, Seyfeddinle Nevzadı kanlar içinde bularak hastaneye kaldırmışlardır. Vaka etrafında tahkikat yapılıyor.

SOHBET:

Romana dair

M. André Maurois'nin miydi? Yoksa başka birinin miydi? İyice hatırlıyamıyorum, roman hakkında bir makalede şöyle bir söz okumuştum: «Roman, romancının yaşadığı değil, hayalen yaşadığı hayatların tasviridir.» Bir vecize halinde, yani manasını tasrih eden metinden ayırarak hatırladığım için olacak (ihtimal ki şekillerde de yanılıyorum), bu söz ikide bir, hem de âdeta rahatsız edercesine, zihnimi kurcalıyor.

Rahatsız ediyor, çünkü onu doğru diye kabul edemediğim gibi büsbütün yanlış diye de atamıyorum. Elbette bir romanda tasvir edilen vakalar da, şahıslar da hakikatte aynen cereyan etmemiş, aynen var olmamıştır: Muhayyel'dir. Fakat muharrir, bir lûgat kitabı gibi: «Roman, hayalî bir vakanın ihkâyesidir» demekle iktifa etmiyor, muharririn romandaki vakayı, şahısları hayalen yaşadığını söylüyor. Hayalen yaşıyor, yani kendini o şahıslardan her birinin yerine koyuyor. O kadar da değil: O şahıslardan her biri, başka bir kalıp, başka şartlar içinde, başka bir tabiat, başka bir mizaç ile yine muharririn kendisidir.

İşte bir roman ki biri kahraman, biri korkak, bir tanesi hasis, bir dördüncüsü cömerd, hasılı biribirine benzemiyen insanları tasvir ediyr; içinde hem rahibeler, hem de iş adamları var. Aralarındaki farklara bakmayın, onların hepsi de romancının, kendisi için tahayyül ettiği bir hayatı tasvir ediyor... Fakat buna imkân var mı? Bir tek adamda belki biribirine zıd kanaatler bulunabilir; fakat biribirine zıd mizaçlar da bulunur mu? Dostoyevsk'nin hem prens Mişkin, hem de ihtiyar Karamazof olması kabil mi?

Romancı: «Ben bir kahraman olsaydım şöyle, bir alçak olsaydım böyle olurdum» mu demek istiyor? O halde tasvir ettiği şahıslar gerçekten kahraman, gerçekten alçak değil, ancak tasavvur halinde birer kahraman, birer alçaktır. Fakat romancı bize onları: «Kahraman, alçak böyle olmalıdır» diye değil, «Böyledir» diye gösteriyor. Bir romandaki şahısların aklın kurduğu birer «mücerred» değil, hayatta tesadüf etmemiz mümkün birer insan olduğu söyleniyor. Hakikaten de öyle oluyor, iyi dediğimiz bir romanın tasvir ettiği şahısları - tam değilse de parça parça - etrafımızda buluyoruz.

O halde André Maurois'nin - kolaylık için sözü onun söylediğini kabul edelim - sözü yanlış mıdır? Yahut ancak iyi olmıyan, yani hakikati göstermiyen romanlar için mi doğrudur? Hayır, onun en geniş mânasile doğru bir tarafı var. Roman ile ilim, meselâ zoologia, entomologia arasındaki fark o sözle gösterilmiş oluyor: İlim, mevzuunu dışarıdan tetkik eder, hayvanat veya haşerat âliminin bir fili veya bir karıncayı tasvir etmesi için kendini onun yerine koyması lâzım değildir, kabil de değildir. Hattâ hayvanın hislerini anlamak, anlatmak isterken bile sympathie'ye, yani onunla bir olarak hissetmeğe ihtiyacı yoktur. Halbuki romancı yalnız insanları değil, icabında hayvanları da tasvir ederken mevzuunun hislerini kendininmiş gibi hissetmeğe mecburdur. Sympa-

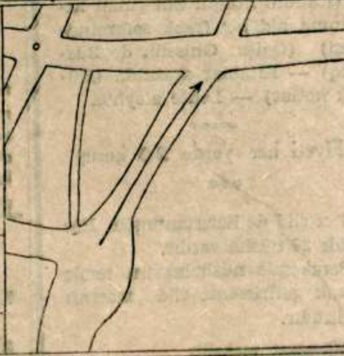
(Devamı 4 üncü sahifede)

Nurullah Ataç

Bay Amcaya göre...

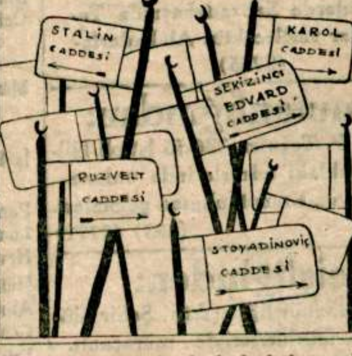
— İstanbul şehir meclisi, dostluğa değer veren bir milletin belediyesine yaraşır bir karar verdi bay Amca...

... Yeni postane önünden Ankara caddesine giden bir cadde vardır ya...

... İşte (Şehinşah Pehlevi caddesi) adını taktı...

...Bence iş bu kadarla kalmamalı, bütün dost millet şeflerinin isimlerini sokaklarımıza vermeliyiz.

B. A. — İyi amma bayım, buna sokak yetişmez!...

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

9/11/936	Pazartesi	Eminönü
10/11/936	Salı	Fatih
11/11/936	Çarşamba	Eyüp

İstanbul Vakıflar baş müdürlüğü mıntakası dahilinde bulunan camilerin 936 levazımı yukardaki yazılı günlerde Şehzadebaşında Teberrükât anbarında saat 9 dan 12 ye ye kadar verilecektir. Alâkadarlarının adı geçen anbara müracaatları. (2755)

İstanbul Merkez Komutanlığından:

Akıl hastalığından ötürü tekaüt edilen P. Teğmen 336-55 İştipli Hilmi tekaütlüğü tebliğ edilmek üzere İstanbuldaki adreslerinde bulunamamıştır. Kendisinin veya validesinin Merkez Komutanlığına gelmelesi. (453) (2771)

Edremit Belediye Reisliğinden:

Edremit Belediyesinin 165 lira ücretli mühendisliği açıktır. Şehir plânını tatbike salâhiyetli isteklilerin evrakı müsbiteleriyle müracaatı. Makine ve Elektrik ve su işlerinde de haizi malûmat olanlar tercih edilecektir. (2744)

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

thie'siz, yani histe iştirâk olmayınca, compassion'suz, yani ihtirasta iştirâk olmayınca roman yazılmaz. Yazılar, roman olmaz. Romancı, Greklerin Proteos'u gibi, her kalıba girebilen adamdır. Bir tek hissin, bir tek ihtirasın adamı ise, kendisininkilere zıd, yabancı olan hislere, ihtiraslara, kanaatlere hayalen olsun iştirâk edemiyorsa gerçekten romancı değildir.

Bunun içindir ki insanları iyi ve kötü, zâlim ve mazlûm, v. s. gibi ikiye ayırıp tasvire kalkan, açıkça bir tarafı tutan, yani kendi kanaatinde olanları iyi, olmıyanları kötü diye gösteren romancı, iyi eser veremez. Gerçi romancının bir taraftan olması, kendinin de iştirâk ettiği kanaatlerin başka kanaatlerle çarpışmasını göstermesi kabildir, fakat varmak istediği netice şahıslara söylettiği sözlerden, esere kendisinin katacağı nutuklardan değil, vakanın cereyanından, satırların altından çıkacaktır. Romancının her iki tarafı da, kendisi her ikisindenmiş gibi, yani fikirlerini, hislerini kendi kafasında, kendi gönlünde duyarak tasvir etmesi lâzımdır.

André Maurois'nin o sözü; «Roman, içinde yaşadığımızdan daha güzel, dahi zengin bir âlemde geçen, yani muharriri de, karii de realiteden kaldırıp bir hayal âlemine götürür» mânasında anlaşılmamalıdır. Öyle bir tarif şu en kötü cinsten, hissî denileninden tutun da idealist denilenine, polis hikâyelerine kadar her nevi ihtiva eden ve bir afyon hapı gibi karii uyutan romanın tarifidir. Roman ancak realisma ile, yani realitede bulunan insanların his ve ihtiraslarına iştirâkle, onları tasvir ile kabildir; şekli ne olursa olsun, esasını realiteden almıyan roman (belki her nevi sanat) boş bir gevezelikten başka bir şey değildir.

Nurullah Ataç

BORSA

İstanbul 6 Teşrinisani 1936
(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	81,—
istikrazı	96,50	T. C. Merkez	
Ünitürk I	23,65,—	Bankası	91,—
» II	21,77,50	Anadolu hisse	25,20
» III	22,05,—	Telefon	6,50
Mümessil I	45,25	Terkos	11,75
» II	42,20	Çimento	13,90
» III	—	İttihat değir.	10,25
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,14,75	Prağ	22,46,75
Londra	615,—	Berlin	1,97,25
Nev York	79,45,—	Madrit	7,39,83
Milâno	15,09,60	Belgrad	34,71,50
Atina	89,26,75	Zloti	4,23,75
Cenevre	3,45,44	Pengo	4,30,90
Brüksel	4,69,43	Bükreş	108,61,75
Amsterdam	1,48,—	Moskova	24,75,—
Sofya	65,04,—		

İstanbul Defterdarlığından :

Adet	Cinsi	Kıymeti Lira
1	Elmaslı yürek.	10
1	Elmaslı yılan şeklinde yüzük.	20
1	Altın kordon.	25
1	Altın kordon ucu.	2

Yukarıda yazılı mücevherat 10/11/936 salı günü saat 14 de nüzalarında gösterilen muhammen kıymetler üzerinden sandalbedesteninde açık arttırma ile satılacağı ilân olunur. (M.) (2565)

YENİ NEŞRİYAT:

HUKUK GAZETESİ

Cevat Hakkı Özbey tarafından üç seneden beri Türkçe ve Fransızca olarak neşredilmekte olan Hukuk gazetesinin ikinci cilt on altıncı nüshası intişar etmiştir. İçinde maruf profesörlerin çok kıymetli makaleleri vardır. Bu ilim gazetesini okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Açık muhabere

Bay Basri Yaman — Bayan Necile Tevfik — Bay Server Ziya.

(AKŞAM) — kitap servisine emanet olarak kitap bırakmış olan yukarıda isimleri yazılı zevatın matbaa müdürlüğüne bizzat ve yahud mektupla bir an evvel müracatları rica olunur.

DÜŞÜNCELER:

MADRiD

Sadri Ertem, son fıkralarından birinde, Madride asiler girerlerse bu şehrin alacağı manzarayı şöyle tarif ediyor:

«... Ölüm ve kan pıhtısı halinde uzayıp giden Madrid kaldırımları üstünde Frankonun mahmuzları şakırdıyacak, günlük kokusu, İsa kellesi, ortası traşlı papas başları ve feodallar elele yürüyecekler...»

●

Öyle şehirler vardır ki hayatlarının bir dönüm noktasında tarihe tamamen, boydan boya başka bir mahiyet alarak yeniden girerler. Meselâ 1789 ve 1871 den sonra Paris, 1917 den sonra Moskova, antiemperyalist millî kurtuluş mücadelesinden sonra Ankara...

İşte bugün Madrid de böyle şehirlerden biri oldu.

Madrid içini dışını bir hamleyle değiştirdi, yarı can sıkıcı, ağır kanlı bir feodal-kapitalist şehri olmaktan çıktı, yeniden doğarak, hürriyet ve kurtuluş için dövüşen, çocuklarından ihtiyar kadınlarına varıncaya kadar karanlık irticaın karışısına tek bir yumruk gibi dikilen bir şehir olarak girdi.

Madrid artık layemuttur. «*Herkes silâh başına! Ya yeneceğiz, ya öleceğiz!*» diye haykıran Madridin kaldırımlarında, Sadri Ertemin dediği gibi, asi general Frankonun kanlı mahmuzları belki şakırdıyacaktır. Fakat bu şakırdılar o kaldırımlardan yükselmiş olan «ya hürriyet ya ölüm!» türküsünün akislerini hiç bir zaman boğamıyacaktır.

Orhan Selim

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

USLU KÖPEK

«Laddie» çok uslu bir köpektir. Resimden de anlıyorsunuz ya, tavuklar sırtında tünüyorlar da, aldırış etmiyor...

Ama zannetmeyiniz ki Laddie doğuştan böyle usludur. Hayır, onu bu hale getirinciye kadar neler çektiğini bir kere mister Vatsondan sorunuz.

Köpeği tavukların arasında büyütmüş, buna rağmen köpek tavuklara çok güç alışmış. Laddie tavuklara ısınmakta inat ettikçe Vatson da alıştırmakta inad etmiş. Her akşam Laddieyi sıkı sıkı tutar, tavukları üstüne koyup tünetirmiş.

Köpek, bundan kurtuluş olmadığını anlayınca razı olmuş. Şimdi tavukları kendiliğinden tünetiyor.

YAPIŞIK KARDEŞLER

Parisin meşhur yapışık kardeşleri vardır. Bu iki yapışık kardeş son günlerde seyahate çıktılar ve Amerikada iki istasyon arasında mühim bir mesele baş gösterdi: Bir biletle mi seyahat edecekler, iki biletle mi?.. Yapışık kardeşler bir bilet almışlardı.

Tren memuru telefonla talimat istedi ve şu cevabı aldı:

— İki kişilik bilet aldırabilirseniz iyi olur, eğer almıyacak olurlarsa sakın birinden birini trenden indirmeğe kalkışmayın!..

SU

Yirminci asrın medenî insanları için su en büyük, en esaslı ihtiyaçlardan biridir. Yirminci asrın medenî insanları için oturdukları her katta bir musluk bulunması tabiidir. Musluk tabiî bir menba şeklini almıştır.

İşte bunun için de Paris halkı telâşta, Parisin suyunu temin eden göl, yüz sene zarfında yüz metre alçalmış... Bu istikbal için fena, çok fena. Paris belediyesi bu tehlikenin önüne geçmek için Fransa arziyat birliğine baş vurdu, derhal derin sondajlara başladılar. Su arıyorlar.

Taymisin bir haberi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Afrikadaki temellükleri İngiltere tarafından tasdik edilmek şartile müzakereye girişmek istiyor, yani açık bir ifade ile İngilterenin Akdenizdeki bahrî tefevvukundan vaz geçmesini ve İtalya ile müsavat esası dairesinde müzakereyi kabul etmesini talep ediyor. İtalya, kendisini Akdenizde mahsur bir ada vaziyetinde telâkki ediyor. Zira Boğazlardan hiç biri kendisine aid değildir. İşte bu sebepten dolayıdır ki, kendisini bu denizde en ufak bir tehdidde bulunacak bir devletin faik vaziyette bulunmasını istemiyor.

Şimdi bütün mesele, İngilterenin üç asırdan beri Akdenizde muhafaza ettiği mutlak hâkimiyeti feda etmeğe ve bir muvazene kabul etmeğe razı olup olmıyacağını bilmektir. Malûm olduğu veçhile, İngiltere karada daima Avrupa muvazenesi lehinde bulunmuştur. Şimdi İtalya, bu prensibin Akdenize de teşmilini istiyor.

M. Mussolininin denizler hâkimi olan İngiltereye bu kadar katiyet ve metanetle hitap etmesi cesaretini nereden aldığı sualine verilecek cevap kendiliğinden meydana çıkıyor. Acaba M. Mussolini Akdenizde Almanyanın müzaheretini mi temin etmiştir?

Mussolininin nutkunda mevcud olan ve sulh organizasyonuna uygun görülen «amudî mihver» tabirinin manası nedir?. Acaba bu tabirden maksad siyasi mi yoksa askerî bir mihver midir?

Şayed M. Mussolini Akdenizde Almanyanın muavenetini temin etmiş ise İtalyanın Almanyaya vereceği tavizat nedir?.

Iş kanunu

(Baştarafı birinci sahifede)

Üçüncü mıntaka: Merkezi İstanbul olmak üzere Bursa, Kocaeli, Bolu ve Zonguldak vilâyetlerini,

Dördüncü mıntaka: Merkezi İzmir olmak üzere Balıkesir, Manisa, Aydın, Denizli ve Muğla vilâyetlerini,

Beşinci mıntaka: Merkezi Samsun olmak üzere Kastamonu, Sinop, Ordu, Giresun, Amasya, Tokat ve Sıvas vilâyetlerini,

Altıncı mıntaka: Merkezi Adana olmak üzere Seyhan, Antalya, İçel, Gaziantep, Maraş ve Malatya vilâyetlerini ihtiva etmektedir.

Yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu mıntakalar teşkilâtsızdır. Bunlar, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü umumî müfettişliklerin ihtiva ettikleri vilâyetlerden teşekkül edecektir.

Talimatnameye göre, iş dairesinin her teşkilât mıntakası içinde bulunan valilikler, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları bu dairelerin işçileri alâkadar eden meseleler hakkındaki taleplerine âzamî sühulet göstereceklerdir.

İş dairesinin faaliyetine başlıyacağı tarih iktisat vekâleti tarafından gazetelerle ilân edilecektir.

Ticaret muahedeleri

Arjantinle de yakında anlaşma yapılacak

Aramızda ticaret mukavelesi olmıyan bazı memleketlerle birer anlaşma yapılması yolunda karşılıklı arzular belirdiği haber verilmektedir.

İhraç maddelerimiz memleketimize uzak yerlerden de aranmaktadır.

Arjantin hükûmetile bir ticaret anlaşması için ilk adım atılmıştır. Arjantinin Türkiyede büyük elçisi olmadığı için, bir kaç gün evvel Avrupadan şehrimize dönen iktisad vekâleti müsteşarı B. Faik Kurdoğlu Paristeki tedkikleri sırasında Arjantin sefirile temaslar yaptığı haber alınmıştır.

Arjantin ile mevzubahs anlaşma yapıldığı takdirde bu memleketin bizden alacağı maddelerin en mühimlerini maden kömürü, zeytinyağı, tuz, üzüm, fındık, fıstık ve ceviz teşkil edecektir. Buna mukabil bizim oradan ithal edeceğimiz mevaddın başlıcası işlenmiş deri, kösele ve Kebrako denilen bir nevi deri olacaktır.

Turan neşri maarif cemiyeti

Turan maarif ve yardım cemiyetleri yıllık kongresinde verilen karar üzerine başvekil İsmet İnönüne tazim ve tebrik telgrafları çekilmişti. Başvekil cemiyet reisi B. Muharrem Feyzi Togay arkadaşımıza aşağıdaki telgrafla iltifat buyurmuştur:

Kongrenin duygularına teşekkür eder ve başarılar dilerim.

Başvekil: İ. İnönü

SİYASÎ İCMAL

Macaristanın faaliyeti

Bugün Avrupa politikasında Macaristan mühim bir mevki tutuyor. Büyük harpten sonra sulh muahedesi yapılırken dört milyon Macarın millî hudud haricinde bırakılması Macarlara çok ağır gelmişti. Bunun tamiri emelile küçük Macaristan Avrupa politikası üzerinde tesir yapmak için elaltından ziyadesile çalışmış ve nihayet millî emeline yardım edecek bir kombinezon vücude getirmiştir. Berlinde Alman ve İtalyan Dışbakanları arasında ahiren imzalanan vesikalarla tahakkuk eden Almanya - İtalya siyasi cephe birliğine en gayri müsaid hava içinde zemin hazırlayan Macar devlet adamları olmuştur.

Macar politikasının ilk muvaffakıyetli semresi olarak M. Mussolini son nutkunda dört milyon Macarın millî hududlar dahilindeki dokuz milyon Macara ilhakını müdafaa etti. Almanyada kendisinin bu davanın arkasında olduğunu anlattı. Macaristanın en büyük aleyhtarı Çekoslovakya matbuatında bile Macarları sulh muahedesini değiştirmek davasına artık kulak tıkanamıyacağını ilân eden sesler yükseldi.

Macaristan şimdi aşikâr bir surette siyasî faaliyete başlıyor. Macaristan kral naibi M. Horti bu işin sonunda İtalya kralını resmen ziyaret etmek ve M. Mussolini ile görüşmek üzere Romaya gidecektir. Daha evvel İtalya Dışbakanı Kont Ciano Viyanadan Peşteye gelecektir. İtalyanın Macaristan davasını ne kadar ehemmiyetle tuttuğunu göstermek için İtalya kralının ve hattâ beraberinde M. Musloninin iadei ziyaret için Peşteye gidecekleri söyleniyor.

İtalya Habeş meselsinin doğurduğu gerginlikten sonra ilk iş olarak Yugoslavya ile münasebatını iyileştirdiği ve tekrar dostluk tesis ettiği gibi Macaristan dahi Yugoslavya ile uzlaşmağa her şeyden ziyade ehemmiyet veriyor. Macaristan devlet şefi Romaya giderken bile Avusturyadan değil Yugoslavyadan geçecek ve Yugoslav kral naibi ile görüşecektir. Habeşistanın İtalyaya ilhakını Almanyadan sonra ilk tasdik edecek devletin Macaristan olacağı Peşteden bildirilmektedir.

Pek yakında Viyanada toplanacak olan İtalya, Avusturya ve Macaristan Dışbakanları konferansında görüşülecek meselelerin başında Macaristanı müsavat hakkına uygun olmayan kayıd ile bağlayan ahdî ahkâmı değiştirmek işi bulunuyor. Artık Macarlar Avrupa politikası sahnesinde iyice isbatı vücud ediyorlar.

Mülkiyeliler Ankarada

Talebeler, Atatürkün parolasından ayrılmayacaklarına and içti

Talebeler tezahüratla karşılandılar, derslere ayın 15 inde başlanacak

Ankara 6 (Telefon) — Siyasî bilgiler okulu (mülkiye mektebi) talebesini Ankaraya getiren tren bugün saat 15 i çeyrek geçe Ankaraya geldi. Genç mülkiyeliler istasyonda mektebin eski mezunları tarafından tezahüratla karşılandı. Eski mezunlar arasında adliye vekili B. Şükrü Saraçoğlu, mebuslar ve yüksek makamları işgal eden bir çok zevat göze çarpıyordu.

Talebeler istasyonda askeri bando tarafından selâmlandıktan sonra kendilerini karşılıyan eski mülkiyelilerle beraber Büyük Millet meclisi binasının önüne geldiler ve burada bir ağızdan istiklâl marşını söyliyerek meclisi selâmladılar.

Buradan Ulus meydanına gelen mülkiyeliler Cumhuriyet âbidesi önünde, mektebin eski mezunlarından Büyük Millet meclisi reisi B. Abdülhalik Renda ve daha bir çok mezunlar tarafından karşılandılar. Âbideye çelenkler kondu.

MÜLKİYELİLER AND İÇTİLER

Bundan sonra mülkiyenin en eski mezunlarından mebus Ahmed İhsan Tokgöz, Ankaralılar namına, mülkiyelilere «hoş geldiniz» dedi ve kısa bir nutuk söyliyerek mülkiyenin şerefli mazisinden, yetiştirdiği mühim simalardan, Cumhuriyet hükûmetinin mülkiye için Ankarada yaptırdığı modern mektepten bahsetti ve Atatürkün:

«Yüksel Türk senin için yüksekliğin hududu yoktur. İşte parola budur».

Cümlesini tekrarlıyarak dedi ki:

— Bize bu parolayı veren Atatürkün adına kurulmuş olan âbidenin önündeyiz. Hepimiz yüzümüzü ve yüreğimizi ona çevirelim. Genç ihtiyar bu paroladan ayrılmıyacağımıza ant içelim...

Bundan sonra bütün mülkiyeliler âbidenin önünde Atatürkün parolasından ayrılmıyacaklarına ant içtiler.

ANKARALILARA TEŞEKKÜR

Müteakiben mülkiye profesörlerinden B. Etem Menemencioğlu Ankaralıların gösterdikleri samimî hissiyata mektep namına teşekkür etti ve mülkiyelilerin bu muhabbete lâyik olduklarını göstereceklerini söyledi. Son sınıf talebelerinden Turgut ta arkadaşları namına bir nutuk söyliyerek Ankaralılara teşekkür etti ve arkadaşlarının Ankaraya gelmekten mütevellit sevinçlerine tercüman oldu.

Merasimden sonra mülkiyeliler halkın alkışları arasında otobüslere binerek Cebecideki yeni mekteplerine gittiler.

Öğrendiğime göre derslere bu ayın 15 inde başlanacaktır.

Şöför "Kabahat makinede" diyor

Izmirdeki kazaya sebeb olan Şahin tutuldu

İzmir (Akşam) — Cumhuriyet bayramı günü akşamı Gazi bulvarile Kordonda Avram, Süleyman Faik ve Lütfiye adında üç kişiyi, idaresindeki otobüse çarpttırarak ağır ve hafif surette yaralanmalarına sebebiyet veren şoför Şahir vakadan sonra kaçmıştı.

Şahinin izi bulunamamıştır. Şoför nihayet zabıtanın sıkı takibi neticesinde gelerek teslim olmuştur. İfadesinde:

— Makine bozuktu, tamir ettim, yolcu taşırken ansızın Avramı ezdim, korkarak kaçtım, az ileride makine stop etti ve orada da bir kaza oldu, bu yüzden iki kişi daha yaralandı, kazadan ben suçlu değilim, çünkü makine durdu. demiştir. Şahin tevkif olunmuştur.

Türkiye başpehlivanı Tekirdağında

Tekirdağ 6 (A.A.) — Türkiye baş pehlivanı Hüseyin bugün geldi. Şehir medhalinde belediye reisi, belediye heyeti ve kalabalık bir halk kütlesi Halkevi bandosile karşılıyarak alkışladı.

Hüseyin doğru Atatürk anıtına giderek çelenk koydu. Bundan sonra vilâyete giderek valiye saygılarını sundu.

Denizlide zelzele

Denizli 6 (A.A.) — Dün saat 20,15 de kuvvetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Yıkıntı yoktur.

Küçük sanayi erbabının dilekleri

Ticaret odası küçük sanayi erbabile temasa devam ediyor. Şimdiye kadar beş yüzden fazla sanayici dinlenmiş ve dilekleri tesbit edilmiştir. Rapor, bu ayın on ikisinde toplanacak olan küçük sanayi kongresine yetiştirilmek üzere yarın Ankaraya gönderilecektir.

Küçük sanayiin inkişafı için sanatkârlara yardım etmek üzere kredi kooperatifleri teşkilinden başka mevcut iptidaî âletlerin yerine daha modern vasıtalar tedariki de kongrede kararlaştırılacak esasların başında gelmektedir.

Liseler

Gelecek yıldan itibaren 12 seneye çıkarılacak

Liselerin on bir sınıftan on ikiye çıkarılması hakkında marif vekâletinde bir tasavvur olduğu yazılmıştı.

Vekâlet esas itibarile bu fikri terviç etmiş ve bunun tedkikini millî talim ve terbiye heyetine havale etmiştir. Heyet tedkikatını tamamlamıştır. Millî talim ve terbiye heyeti, lise programlarındaki derslerin talebe tarafından tamamile hazmedilebilmesi ve talebenin daha olgun bir halde mezun olabilmeleri için liselere bir sınıf daha ilâve edilmesini zarurî görmüş ve bazı şartlar ileriye sürmüştür.

Heyetin verdiği rapor üzerine vekâlet yakında kararını verecektir. Lislerin gelecek ders senesinden itibaren on iki seneye çıkarılması maarif mahafilinde muhakkak görülüyor.

Bir araba Sirkecide bir kadına çarptı

Mehmedin idaresindeki tek atlı yük arabası dün akşam üzeri Sirkeci caddesinden hızla geçerken Şaziye adında bir kadına çarpmıştır. Şaziye arabanın tekerlekleri altında bir kaç metre sürüklendikten sonra Mehmed zorlukla hayvanı durdurabilmiştir. Kaza zabıtaya bildirilmiş, yaralı Şaziye hastaneye kaldırılmıştır. Arabacı Mehmed yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Bir kadın, kendisine dikkatli bakan bir erkeği yaraladı

Sirkeci civarında oturan Mustafa adında biri dün gece Galatadan geçerken Saime adında bir kadına biraz dikkatlice bakmıştır. Bu yüzden Mustafa ile Saime kavgaya tutuşmuşlardır. Kavgada Saime ucu sivri bir demirle Mustafanın üzerine atılarak bir kaç yerinden yaralamıştır.

Vakaya el koyan polisler Mustafayı hastaneye götürmüşler, Saime yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

TEŞRİNİSANİ ZİRAAT TAKVİMİ

UMUMÎ ZİRAAT İŞLERİ: Nadasa bırakılan boş yerlerin sürülmesine, sürülmüş olan yerlere kışlık hububat: Buğday, arpa, yulaf, bakla, mercimek, nohut ekilmesine devam edilir.

Hububat ekilmezden önce göztaşı mahlûlü, uspolon, Sarazen ile ilâçlanmaları lâzımdır.

BAĞCILIK İŞLERİ: Yeniden bağ ihdas edilecek yerlerin krizme edilmesi, genç asma çubuklarına gübre verilmesi, hastalıklı yapraklarla dalların, asma kabuklarının toplanarak yakılması, hereklerin toplanması lâzımdır.

MEYVA BAHÇESİ İŞLERİ: Ağaç dikilecek yerlerin sürülmesi, krizme edilmesi, zayıf fidanlara gübre verilmesi, ağaçlar yapraklarını döker dökmez yerlerine dikilmesi lâzımdır.

SEBZE BAHÇESİ İŞLERİ: Bu ay henüz dikilemiyen kışlık sebzelerden, bakla, bezelya, İspanak, havuç, maydanoz, nane ve sair sebzelerin ekilmesine devam edilir. Yastıklar hazırlanır, sürülen yerlere gübre verilir.

ÇİÇEK BAHÇESİ İŞLERİ: Bahçelerin tanzimine, hazırlanmasına, gübrelenmesine devam edilir. Soğuktan müteessir olan Zülfaruz, ful, orşide envaının saksılarile, limon, portakal, soğuktan müteessir olan diğer çiçekler içeriye veya setlere alınır.

Bahçeye soğuktan müteessir olmıyan yumrulu, soğanlı çiçeklerden, lâle, sümbül, nergis, , hercai menekşeli, kokulu menekşe gibi çiçekler, hanımeli, güller, defne, taflan, yol kenarlarına şimşir, lavantin gibi şüceyre halindeki nebatlar bahçenin münasib mahallerine dikilir..

KÜMES İŞLERİ: Kümeslerin tamiri, deliklerin kapatılması, dezenfektesi, tavuklara yumurtalarını kesmemek için kışlık yemlerin verilmesi lâzımdır. Yemlerin arttırılması, pancar, havuç, lâhna gibi yeşil yemlerin eksik edilmemesi icab eder.

TAVUKÇULUK:

Bu mevsimde tavukları, yumurtalarını kesmemeleri için, nasıl yemlerle beslemeli?

Tavuklar bu aylarda yumurtalarını kesmeğe başlarlar, eğer, bunlar iyi beslenir, yemlerine, bulundukları yerlerin muhafazalı olmasına dikkat edilirse, bunları kışın bile yumurtlatmak kabildir.

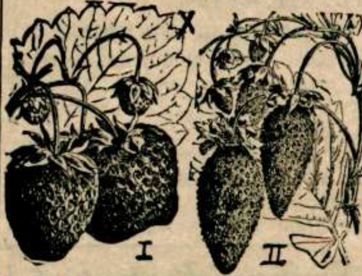
Kaidei umumiye olarak tavuklara verilecek yemlerin muhtelif çeşitlerde, yani nebatî, hayvanî, madenî terkiplerde bulunması şarttır. Binaenaleyh, buğday, arpa, mısır, yulaf kırması, pirinç fabrikaları bakayası, darı, kenevir, keten tohumu gibi yemlerden başka salhaneden tedarik edilen kanla karışık haşlanmış kepek verilirse ve bununla beraber pancar, patates kabukları - haşlama halinde - lâhna, havuç, sebze bakayası gibi yemlerin bu mevsimde, tavuklara bolca verilmesi yumurtalarını tezyid ve kesmemelerine yardım eder.

Sıcak yerlerde, tahta sandıklar içerisinde ıslatılarak çimlendirilmiş, buğday, yulaf, arpadan, beher tavuğa, günde 20 - 25 gram hesabile vermek te çok faydalıdır.

Bahçelerinizin bir köşesinde yetiştireceğiniz ve kışın toprakta silo halinde muhafazası kabil olan, pancar, havuç, adî lâhna gibi köklü yeşilliklerin, her gün azar azar tavuklara verilmesi de faydalıdır. Resmimiz tavuklara verilen pancarların tavuklar tarafından nasıl yenildiğini göstermektedir.

Cins çilekler nasıl elde edilir?

Bir çilek tarlası kaç sene iyi mahsul verir, çileğin tohumu nasıl elde edilir?

Şekilde gördüğünüz iri cins çilekler tohumla teksire kalkınırsa, bazan anavizm tesirile, aslına rücu etmek, yani yabanileşmek ihtimali vardır. Bunun için cins çilekleri, evvelce de söylediğimiz gibi, yanlarından çıkan sürgün ve piçleri, fışkınları ile yetiştirmek daha doğrudur.

Çilek tarlalarından ancak üç sene mütemadiyen iyi ve bol mahsul almak kabildir, üçüncü seneden sonra istenildiği gibi mahsul vermemeğe başlarlar, ondan sonra eski çileklerin tecdidi lâzımdır.

Bunun içindir ki, çilek tarlalarını üç kısma ayırmalı ve her üç senede bir parçasını yenilemelidir ki, bu suretle bahçelerinizden her sene muntazaman bol çilek almak kabil olsun.. Memleketimizde çilek hasadına nisandan itibaren başlamak kabildir. Olmuş çilekleri her sabah erkenden veya akşam üzeri olarak, günde iki defa toplamalıdır. Şayet toplanmazlar öğleye kalırsa çileklerin kokuları gider.

Çilekten tohum nasıl alınır?

Çileklerden tohum almak için en iyi teşekkül etmiş çileklere işaret konur, bunlar iyice kemale gelinciye kadar tarlasında bırakılır, sonra toplanır bir tahta üzerine konarak kurumağa terkedilir, kuruyunca el ile ufalanarak tohumlar çıkarılır, torbalara konarak kurak bir mahalde muhafaza edilir.

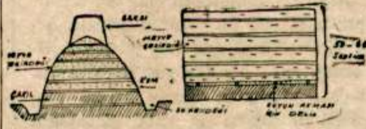
Çileklerin tohumlarını su içerisinde ezerek almak kabil ise de bu tarzda, alınmış olan tohumlar intaş kuvvetlerini çabuk kaybederler.

Resmimiz, iyi cins orman çileği ile uzun sivri İngiliz, Alman çileğini göstermektedir.

MEYVA AĞAÇLARI:

Sert kabuklu meyva ağaçları

Tohumları toprağa dikilmezden önce nasıl çimlendirilir?

Hendekte ve toprak üzerinde meyva çekirdeklerinin katlanması

Meyva tohumlarından bazıları, intaş kuvvetlerini çabuk kaybettiklerinden, bunlar meyvalardan ayrılır ayrılmaz, hemen dikilmeleri lâzımdır.

Meselâ: Elma, armud, ahlat, idris, ayva gibi meyvalarda olduğu gibi.

Keza, sert kabuklu meyva tohumları ise: Dikilmezden önce, çimlendirmek maksadile evvelâ, bunların katlamaları yapılır ve ondan sonra dikilecekleri yerlere dikilir. Meselâ: Şeftali, kayısı, badem, ceviz, kiraz gibi sert kabuklu tohumların şu tarzda katlamaları yapılır.

Resimde görüldüğü gibi, ya bir tahta kasa içerisine konulan dere kumu ve yahut da bahçelerin şimal rüzgârlarına maruz olmıyan saçak altında, bahçenin kuytu bir mahallinde, 25 - 30 santim yüksekliğinde setler üzerinde yapılan kum yastıkları içerisine tohumlar konarak çimlendirilir. Bu ameliye teşrinlerden kânunuevvel nihayetlerine kadar yapılabilir.

Tohumlar cesametlerinin iki misli kumla örtülmeleri kâfidir. Sandık diplerinde suyun akması için delikler açılır, diplerine 7 - 8 santim çakıl taşı konur, daha üzerine de 5 - 6 santim dere kumu, bunun üzerine de meyva tohumları seyrek olarak sıralanır ve daha üzerine ince kum konur. Bu tarzda yapılan ameliyata tohumların katlanmaları denir.

Gerek sandık ve gerek bahçelerde yapılacak katlamalarda tohumların beş sıradan fazla olmaması lâzımdır. Sandığın en üzerine de on santim kum konması kâfidir. Böylece şubata kadar tohumlar katlama sandıklarında kalırlar. Arasıra muayene edilerek su verilir. Bu suretle nisana kadar bunlar çimlenmiş olurlar; badehu ilkbaharda, maktalarına, çimlenmiş olarak dikilirler.

ANTRELER

Apartman ve ya evlerinizin antreleri şık ve zarif yapraklı çiçeklerle nasıl süslenir?

Kışın evlerinizin veya apartımanlarınızın antrelerini, keza salonlarınızı daima yeşil kalan, zarif yapraklı nebatlarla dekore etmek kabildir. Bunun için de şekilde görüldüğü gibi, demirden yapılıp boyanmış bir sehpa üzerine konulan saksılara, aşağıda isimleri geçen nebatları dikmenizi tavsiye ederiz. Bunları, şimdi, çiçek mağazalarından tedarik etmek kabil olduğu gibi bizzat tohumlarile de yetiştirmek mümkündür. Ne suretle yetiştirilebileceği hakkında, sırası gelince, ilkbaharda izahat verilecektir.

Sehpa üzerindeki saksılara dikilecek nebatlar:

1 - Dracaena Rubia, 2 - Dracanea Camufolia, 3 - Aralia Sieboldi, 4 - Aralia elegantirima, 5 - Nephrolepis exaltata, 6 - Asparagus Sprengeri, 7 - Nephrolepis Priersoni, 8 - Phalangium lineare, 9 - Pandanus Veitchi.

Frenk üzümü

Bahçelerin duvar diplerinde, yol kenarlarında yetiştirilmesi ihmal edilemiyecek kadar mühim olan ve geçen haftaki nüshamızda izahatı verilen frenk üzümü cinslerinden, erken kemale gelen, Almanların Herford cinsi bir nevi frenk üzümünün resmini dercediyoruz. Bu frenk üzümünün kokusu ve lezzeti pek güzeldir.

OKUYUCULARIMIZIN SORGULARINA CEVAPLAR

Tohumları ilâçlama

İzmit bay Avni: Hububatta görülen sürme, rastık, kınacık - pas - gibi hastalıklara karşı tohumları ekmeden ilâçlamanızı tavsiye ederiz.

Bunun için % 2 nisbetinde göztaşı mahlûlü içerisine tohumlar batırılarak hemen çıkarılıp kurutulur, sonra ekilir.

İkinci usul: Toz halinde bulunan Uspulon, Cerazen gibi ilâçlarla tohumlar karıştırılarak ilâçlanır.

Yeniden bağ yapmak istediğiniz araziyi, bu mevsimde, havalar müsaid gittikçe derince sürmeniz ve yahut kirizme yapmanız lâzımdır.

Çubukların dikme işini ilkbahara bırakınız. Bunları da devlet fidanlıklarından tedarik edebilirsiniz.

Fuller

Şişli bayan Nihal: Çiçekle uğraşmak insanın tabiî ve bediî zevklerini canlandırır, dimağî yorgunlukları, derunî ıztırabları unutturur; binaenaleyh bu zevkli işle meşgul olmanızı biz de tavsiye ederiz...

Fuller hakkında 13 ve 26 eylûl tarihli gazete nüshalarımızda mufassal yazılarımız intişar etmiştir, bunları tedarik ederek okumanızı tavsiye ederiz. Saksıların teptili, yandaki sürgünlerin ayrılması işini mart veya nisan aylarına bırakmanız daha doğrudur.

Zarif bir kameriye

Bahçelerin tarh ve tanziminden sonra, bu mevsimde, münasib mahallerinde yaptırılması zaruri bulunan istirahat mahallerine şimdiden işaret edilerek buraya bir kameriyenin inşası lüzumunu geçen haftaki nüshamızda yazmıştık. Böyle şık, zarif bir kameriye resmini bu nüshamızda dercediyoruz.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bûrhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 15

Genç kadının çekinmelerine rağmen onunla salondaki kadınlar gibi derhal teklifsiz oluverdi. Ötekilerin uzaktan işitilen kahkahaları bunların cesaretini arttırıyordu.

Arkadaşlarını şüphelendirmemek için arasıra kapıdan görünüp gelen Ahmed Melih onların artık kendisile meşgul olamıyacak hale geldiklerini görünce küçük odanın kapısını kapadı.

Nâzım Cemal beyin zevk ve safa mabedi adını verdiği bu apartımanda taze aşk sahneleri canlanmağa başlamıştı.

Oldukça yaşlarını, başlarını almış bu adamlar bol bol içiyor, kahkahalar atıyor ve doya doya eğleniyorlardı.

***

Saat henüz on buçuktu.

Elektrik zili koridordan taşarak salona, hatta Ahmed Melih beyin uzaktaki küçük aşk yuvasına kadar sesini duyurdu.

Bu saatte kim gelebilirdi?

Hanımefendi dairesini o kadar muntazam idare ediyordu ki şimdiye kadar hiç bir münasebetsiz ziyaret vaki olmamıştı.

Bunu bildikleri için hepsi de yüzlerini buruşturdular:

— Kim acaba?

Hanımefendi hiç istifini bozmadı.

— Keyfinize bakınız, şimdi haber veririm.

Dedi ve çıktı.

İki dakika geçmemişti ki avukat Rıza Sedadı salonun kapısında gördüler.

Nâzım Cemalle mühendis Ragıb düşe kalka ona doğru koştular:

— Nerede kaldın yahu. Akşamdanberi seni bekliyoruz. Şimdi sana ceza var. Bu dakikaya kadar ne kadar içtikse sen hepsini birden içeceksin.

Avukat Rıza Sedad isteksiz, somurtkan etrafına bakınarak gülmeğe çalıştı.

— Ahmed Melih nerede?

Ötekiler Ahmed Melihin yanlarında olmadığını ancak şimdi farketmişlerdi. Onlar da etraflarına baktılar:

— Sahi. Ahmed Melih nerede?

Hanımefendi derhal araya girdi:

— Ellerini yıkamak için çıkmıştı. Şimdi gelir.

Rıza Sedad kollarına yapışan arkadaşları arasında sürüklenirken mırıldandı:

— Ya.. demek o da burada!

Hanımefendi dışarı çıkmıştı.

Nâzım Cemal onu kadınlara tanıtırken mühendis Ragıb:

— Elbet te burada ya, dedi. Ziyafeti veren o... Haydi bakalım sen otur da bize yetişmiye çalış. Hanımlar sana rakı versinler. Haydi kızım Esved doldur bakalım şu kadehleri.

Böyle eğlenti meclislerinde kendisini daima aratan avukat Rıza Sedadın bu gece neşesi yoktu. Her fırsatla hoş bir hikâye anlatan avukat üstüste verilen rakıları içerken salona dönen hanımefendiyi gözlerile istintak ediyordu:

— Nerede Ahmed Melih?

Ev sahibinin cevap vermesine hacet kalmadan Ahmed Melih seyrek saçları yüzüne dökülmüş, kıravatsız gömleğinin yakası kopmuş, askılarının bir teki bağlanmamış içeri girdi. O kadar dalgındı, yahut o kadar sarhoştu ki avukat Rıza Sedadı görmedi bile!

Ev sahibi ona avukatın geldiğini söylediği için cıgara dumanları arasında gözlerile onu aradı:

— Nerede bizim haylaz bakalım. Gelmeseydi ceza verecektik.

Rıza Sedadın kolları onu kucakladı.

— Bu ne hal çelebi.

Ve sonra dikkatle üstünü, başını gözden geçirdi. Ahmed Melihin beyaz ipek gömleğinin kollarındaki çapraz sürme izlerini görünce onu ters yüzüne sürükledi, salondan çıkardı.

Ahmed Melih şaşırmıştı:

— Ne var canım. neye çıkıyoruz?

Rıza Sedad koridora çıkınca onu bıraktı. Kapının yanındaki aynayi gösterdi:

— Kendini bir muayene et bakalım.

Ahmed Melihin gözleri zor açılıyordu. Ne kolundaki çapraz sürme izini, ne de yakasındaki penbelikleri görmesine imkân yoktu.

Rıza Sedad arkadaşını aynaya yaklaştırdı. Parmaklarile bu lekeleri gösterdi.

Ahmed Melih birdenbire sarsıldı:

— Eyvah!

— Eyvah ya.. nerede eğleniyorsan git te bunları yapana temizlet. Sonra da işi paydos et, seninle görüşeceğim mühim bir iş var.

Ahmed Melih kendini toplamıştı. Arkadaşının yüzüne baktı.

Avukat çok ciddî görünüyordu.

Omuzunu okşıyarak ilâve etti:

— Haydi dostum. Zaten geç oldu. Biraz daha eğlen. Ben de bir kaç tane içeyim. Beraber çıkalım.

Ve Ahmed Melihe aralığından ışık sızan arka odayı gösterdi:

— Haydi, marş!

Salona döndüğü zaman masa başındakiler kadınlı erkekli bir şarkı tutturmuşlardı.

Nâzım Cemal artık kıvamını bulmuştu. O içkiyi de ancak keyiflenecek kadar içmesini bilirdi. Kadına karşı iradesine nasıl hâkimse içkiye karşı da ayni metanetini göseterebiliyordu.

Fakat mühendis Ragıb artık ipin ucunu kaçırmıştı. Avukat Rıza Sedadın gelişi onu büsbütün coşturdu.

İçtiler, içtiler.

***

Saat on ikiyi geçiyordu.

Avukat Rıza Sedad arkadaşlarının ısrarile epey içmişti. Bir aralık dışarı çıktı. Biraz evvel aralığından ışık sızan kapıya yaklaştı.

Kapalıydı.

Ses te gelmiyordu.

Parmaklarının ucile vurdu.

İşittiremedi.

Elinin tersile vurdu.

Duyuramadı

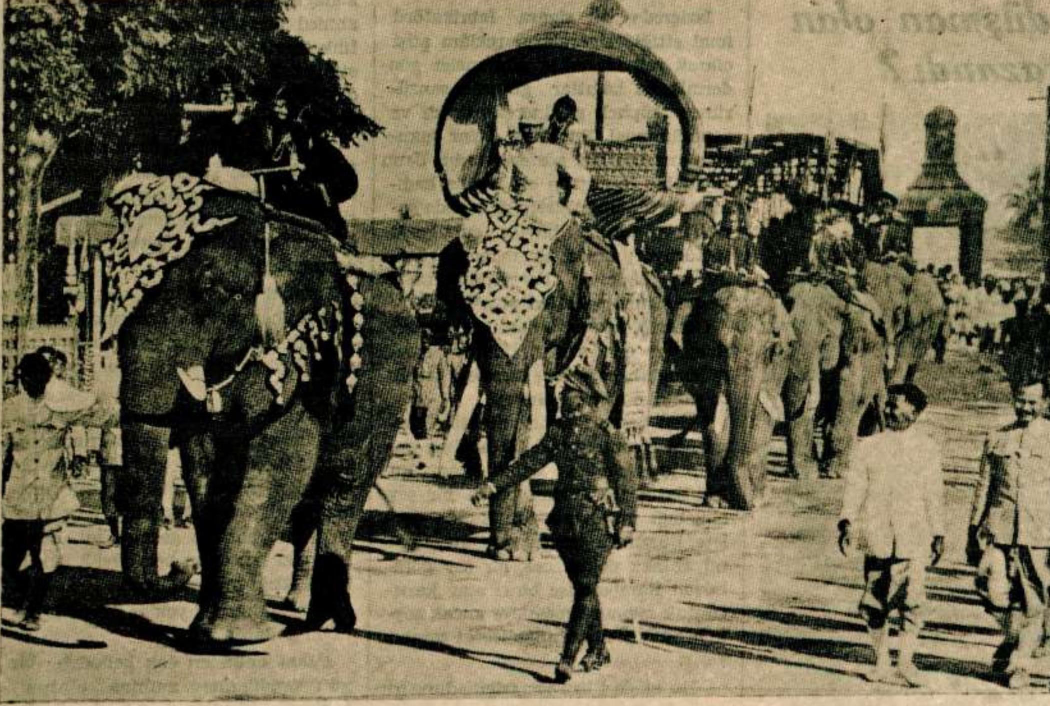
Yumrukladı.

(Arkası var)

Peşin para geçmiyen bir diyar

Sumatra adasında beyazlar için her şey imza ile, veresiyedir

Renkli insanların beyazlara büyük itmadı vardır. Beyazlardan, geç olsa da, borcunu ödemiyen görülmemiştir

Sumatrada dini bir âyinde fillerin geçit resmi

Sumatraya ayak basan bir insan evvelâ şunu öğrenir: yer yüzünde iki cins adam vardır, beyaz ve renkli. Beyazlar efendidir, hakimdir. Renkli insanların efendisi, hâkimi olduğu konuşuşundan derhal belli olur. O istemez, emreder.

— Boy, bira!...

Demesi yetişir; Cavalı köle efendisinin emrini hemen yapar...

Cavalı boy her emri istiyerek, gönül rızasile, seve seve yapar. Bu onun vazifesidir, hiç şikâyet etmez. Kaderi iş görmektir. Halbuki bu Cavalı köle değildir. Satılmış değildir, esir değildir. Amma ruhan esirdir. Bu ona ecdadından kalma bir mirastır. Esir gibi çalışmak hoşuna gittiği için çalışır.

Beyaz bir adam, Hindli bir milyonerin mağazasına girince, Hindli milyoner kalkar ve beyaz adamın önünde secdeye varır. İsterse bu beyaz adam hırsız veya hapishane kaçağı olsun. Bunun ehemmiyeti yoktur, Hindli bunu kale almaz, mademki beyazdır, önünde secdeye varmak gerektir.

Yolda bir kadın görürsünüz, bir arabaya binmiş, kocasını bekliyor. Eğer sizin, yani Avrupalının araba aradığını anlarsa derhal iner ve arabayı sizin emrinize bırakır.

Beyazlar sarılarla bir arada oturmazlar. Trenlerde Avrupalıların vagonu ayrı, yerlilerin vagonu ayrıdır. Renkli insanlarla beyaz insanları biribirinden ayıran bu kanunu değiştirmek kimsenin aklından geçmez.

Otellerde klüplerde, lokantalarda aynı kanun caridir. Ancak Japonlarla Çinliler renkli insan sayılmazlar.

Ten renginin nüfuzunu anlamak için Sumatraya Cavaya gitmek lâzımdır. Birahaneye girer, oturur ve emredersiniz:

— Boy bira!..

Sarı adam size birayı getirir ve para istemez. Sadece küçük defterini uzatır. Siz yazarsınız: «Bir bira.» ve altına imzanızı atarsınız.

Sarı tenli terzi ısmarladığınız on iki kat beyaz elbiseyi getirir, hürmetle iğilir ve durur.

— Defterin! Dersiniz.

Gülümser, defterini uzatır, siz yazarsınız: «On iki kat elbise» ve altını imzalarsınız.

Kunduracı ile aynı muameledir. Altı çift beyaz, sarı iskarpin yapar, defterini ister, imzanızı basarsınız.

Peşin para ile alış veriş yoktur.

Beyaz insanın, Avrupalının - meşhur olsun veya olmasın, milyoner olsun veya işsiz güçsüz olsun - imzası kâfidir. Eğer parası varsa ne âlâ, yoksa gene ne âlâ. Bir gün nasıl olsa para kazanır ve gelip borcunu öder. Sözünde durmıyan, imzasını inkâr eden, borcunu ödemeyen bir tek beyaz tenli insan görülmemiştir.

Sumatralı bir rakkase

Bir Avrupalı dört beş ay bir otelde on para vermeden oturur ve giderken sadece deftere yazar: «Beş aylık borcumdur.» ve günlerden bir gün, aylar, hattâ bazan seneler geçtikten sonra çıkagelir, borcunu öder. Hiç bir Avrupalı bu krediyi suiistimal etmemiştir. Bu Avrupalının şeref borcudur, Avrupalının itibarıdır.

***

Size, Sumatrada, Adaya yeni gelmiş bir Avrupalı ile Sumatrada yerleşmiş bir Avrupalının konuşmalarını nakledeyim:

— Neye yalnız oturuyorsunuz?

— Burada kimseyi tanımıyorum. Bir haftadır buradayım henüz iş de bulamadım.

— Tuhaf şey, neden?

— Kimseyi tanımıyorum, kime baş vuracağımı bilmiyorum. Otelin holünde duran birini işaret etti:

— Ona baş vurun.

— Cesaret edemiyorum.

— Burada ağlamıyan çocuğa sahiden meme vermezler. Nerelisiniz?

— Macarım.

— Neyse, nereli olursanız olunuz... Boy!.. Sarı bir garson bir tenis topu hızile yanımıza geldi:

— Defterini ver.

Defterini aldı ve ötekine uzattı:

— Yazınız.

— Ne yazayım?

— Söyliyeceklerimi yazınız. «Sizinle konuşmak istiyorum, lütfen bilârdo salonuna gelir misiniz?.»

Kâğıdı koparıb sarı garsonla adama gönderdiler. Macar sordu:

— Şimdi ne olacak?

— O Şişman adam kâğıdı okuyacak. Meşhur Willen Bonk'tur. Benim çalıştığım müessesenin genel direktörüdür. Her zaman işçiye ihtiyaçları vardır. İngiliz - Hollanda sermayesile işleyen sağlam bir müessesedir.

— Direktörünüze böyle bir pusula nasıl yazıb gönderiyorsunuz. Avrupada böyle şey olmaz.

— Burası Avrupa değil ...

Şişman zat kâğıdı okudu, onların tarafına baktı. Avrupalı Macarı başile gösterdi. Şişman adam bilârdo salonuna girdi.

— Haydi sen de git bakayım.

***

Şimdi neler konuştuklarını Macar şöyle anlatıyar:

Bilârdo salonuna girdim, şişman direktör sordu:

— Nedir istediğiniz?

— İş istiyorum.

— Bunu gelib söyliyemez miydiniz?

— Affedersiniz.. çok mahcubum...

— Acele etmeyiniz durunuz. Mademki geldim, konuşalım. Kaç yaşındasınız?

— Yirmi.

— Ne kadar zamandır burdasınız?

— Sekiz gündenberi buradayım.

Beni bir müddet tepemden tırnağıma kadar süzdü, sonra dedi ki:

— Âlâ. Bugün ayın 16 sı. Ayın 20-sinde büroma geliniz. Size ayda 200 floren vereceğim. Eviniz bedavıdır, kirasını müessese verir. Emrinizde bir de Boy olacak. Hastalanırsanız doktor göndeririz, ilâçlarınızı yaptırırız. Parayı müessese öder... Boy!.

Sarı uşak koşarak geldi:

— Defterini ver.

Şişman direktör kurşun kalemle bir şeyler karaladı, yaprağı kopardı, bana uzattı:

— İlk aylığınızı peşin alacaksınız.

Sordum:

— Bu kâğıdı kime gösterib parayı alayım?

— Kime isterseniz gösteriniz.. bu beni alâkadar etmez... Siz ayın 20-sinde gelmeği unutmayın!

***

Garib memleket değil mi? Birbirini tanımayan iki kişi konuşuyor, beraber bira içiyorlar, o ötekine yardım ediyor, bir direktör işsize iş veriyor ve işle beraber para da veriyor ve karaladığı kâğıd para gibi geçiyor...

Tuhaf diyar, tuhaf âdetler, tuhaf insanlar!...

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 15

İstanbul para yüzünden alt üst olmuştu. Spahiler şeyhislâma koştular

Fitne ve fesad yalnız saray kadınları arasında değildi. En değerli bilinen adamlar da biribirinin ayağını kaydırmaya çalışıyorlardı. Fırsat bulunca, biribirlerinin oğlanlarını da ayartırlardı. Cezayir beylerbeyisi Hasan paşanın bir iç oğlanı vardı: Ali. Hasan paşa bu oğlanı yanından ayırmazdı. Hatta onu tavaşi de ettirmişti. Koca ihtiyar, Kılıç Ali paşa, bu oğlanı ayarttı. Yüz akçe aylıkla fenerli gemiye verdi. Hasan paşa ne yapacağını şaşırdı. Kendisinin hiç bir şeyden haberi yokmuş gibi Üçüncü Murada bir arzuhal sundurdu. Arzuhalde Kılıç Ali paşa için şöyle yazılı idi:

«Emret oğlanlar istihdamında mütehalik ve korsan ve kurnazdır. Hatta Cezayir garb beylerbeyisi Hasan paşanın sevgili tavaşi ettirdiği Ali nam oğlanın ayartup yanına alup yüz akçe ulûfe ile fenerlû gemiye verip hiç bir şeyden mübalât etmeyüp istihlâl masiyet eder zalim bidindir.»

Üçüncü Murad birdenbire köpürdü. Kendi hiç bir haram işlemezmiş gibi Ali paşaya kızdı. O derecede ki, kendisini azille de bırakmıyacaktı. Adamakıllı cezaya çarpacaktı. Ali paşa, işi haber alır almaz, hakikaten kurnazlığını gösterdi. Aliyi çağırdı. Onun fenerli gemiye gittiğinin aslı yoktu. Kendisine hazinedar tayin etmişti. Hasan paşanın definesi nerede olduğunu sordu. Kılıç Ali paşa bunu haber alacak, Üçüncü Murada zaptettirecekti. Üçüncü Muradın paraya ne derece düşkün olduğunu, herkes gibi, o da pek âlâ biliyordu. Ali, Hasan paşanın definesi nerede olduğunu ve hatta adedini bile söyledi:

— Hamam külhanı altında yüz otuz bin sikkei hasene ve on kantar gümüş vardır, dedi.

Kılıç Ali paşa, tahkikata gelenlere işi anlattı. Fakat oğlanı ayartmaktan maksadı ne olduğunu da söyledi: Aliyi çağırdı. Ali, hakikaten hamam külhanı altında ne kadar para bulunduğunu anlattı.

Kılıç Ali paşa, Alinin sözünü keserek:

— Ol dedugi benim malımdır. Hizmetkârım iken hiyanet edip define eylemiştir. Ve oğlanı yanıma almaktan muradım defineyi bilmek idi. Padişahıma mübarek olsun, dedi.

Üçüncü Murada, mesele arzedilir edilmez o kadar memnun oldu ki, derhal defterdar İbrahim efendiyi gönderdi. Hamam külhanının altı araştırıldı. Para meydana çıkarıldı, ve enderun hazinesine taşıtıldı. Hasan paşa, Kılıç Ali paşanın hakikaten kurnaz olduğunu bu sefer bir daha anlamış oldu.

Kılıç Ali paşa bu tehlikeyi de savuşturdu. Fakat hastalık yakasını bırakmıyordu. Yirmi gün kadar tehlikeli bir hastalık çekti. Hekimler çalıştılar, çabaladılar. Marazı teşhis ettiler. Faydalı ilâçlar verdiler. Ali paşa biraz iyileşir gibi oldu. Fakat yaşı doksana yakındı. Hâlâ «hasna cevari mukarenetinden kaçmayıp anınla ünsü ülfete mukayyed idi.»

Hastalığı geçtikten sonra, bir gün Tophanede kendi yaptırdığı camie gitti. Fıkaraya sadaka vermekten çok hoşlanırdı. O gün de, yanında ne kadar parası varsa, hepsini fıkaraya dağıttı. Hatta yetişmedi. Adamlarından ödünç para aldı. Onları da dağıttı. Ve camiden çıktı, doğru sarayına gitti. O gece, hekimlerin sözünü dinlemedi. Ona tenbih etmişlerdi:

— Zinhar, sohbeti zennandan perhiz vacibdir. Ömrü nazenin ele girmez, demişlerdi.

Fakat koca korsan bu nasihate kulak bile asmadı. O gece, genç ve körpe bir kızla oynaşmak istedi. «Bikri cariyeye mübaşeret» ederken, kendini kaybetti.

Ali paşa zengindi. Çoluğu çocuğu, kimsesi yoktu. «Padişah 'âlempenah hazretlerinden gayri varisi olmamakla» kaptanı deryanın da mirasına Üçüncü Murad kondu. Rumeli beylerbeyisi Mehmed paşa ile defterdar İbrahim efendiyi yolladı. O gün altmış bin altın bulundu. Eşyası satılmıya başladı. O da beş yüz bin altını buldu. Hepsi de enderun hazinesine getirildi. Yalnız bir gün zarfında üçüncü Muradın hazinesine altmış yedi milyon iki yüz bin akçe girdi. Kalan eşya da günlerce satıldı. Parası mütemadiyen enderun hazinesine taşındı. Ali paşa hayrat ve hasenatı çok severdi. Tophane camii ile salhanesinden maada, Beşiktaşta da bir cami ve bir hamam yaptırmıştı. Ölüsü Tophanedeki camiinin yanına gömüldü. Koca Mimar Sinan ağaya, ölümünden bir yıl evvel, koca kaptan Kılıç Ali paşanın da türbesini yapmak nasib oldu.

Devlet adamları yalnız ölenlerin mallarını müsadere etmiyorlardı. Dirilerin de gözleri önünde paralarını ellerinden alıyorlardı. Ve bu müsadereler hep Üçüncü Muradın gözünü paraya doyurmak için yapılıyordu. Üveys paşa Mısır beylerbeyisi olduğu zaman, selefi Sinan paşayı 1,400,000 altın borçlu çıkardı. Elinden yüz otuz bin altın kopardı. Sinan paşayı göz hapsine aldırdı. Para canlısı Sinan paşa, para vermektense, canını tehlikeye kodu. Ne yaptı yaptı, yanına bir kaç kişi aldı. Hecinlere binerek çölden ılgarla İstanbula kaçtı. Derdini ağlıya ağlıya Üçüncü Murada anlattı. Maamafih hapisten gene kendini kurtaramadı.

Defterdar İbrahim efendinin de hilesi meydana çıktı. Sikke farkından zimmetine epeyce para geçirdiği haber alındı. Evvelâ Yedikulede, sonra da İbrahim paşa sarayında kapıcılar odasında hapis edildi. Epeyce sıkıştırıldı. Cevahiri ve parası araştırıldı. Bir şey bulmak kabil olamadı. Nihayet haber aldılar. Bütün mücevheratı zıbınından, ve başına giydiği gecelik kavuğundan, parasını da apteshaneden ve su kuyusundan çıkarmaya muvaffak oldular.

Bütün bu para kavgaları arasında koca Mimar Sinan ağanın ölümü sessiz sadasız geçti. Yerine su yolu nazırı Davud ağa baş mimar oldu. Devrin tarih yazanları bu mühim hâdiseyi kaydetmeğe bile lüzum görmediler. Fakat Mimar Sinanı yaşatmak için Türk ellerinin her köşesine diktiği sanat âbideleri kâfi idi. Mimar Sinanın hatıratını yazan şair Sâî, onun mezar taşına ölümünün de tarihini yazdı:

Yüzden artık ömr sürdü akıbet etti vefat
Giçdi bu demde cihandan pîri mimaran Sinan

996 (1587)

İlmin ve sanatin bu devirde hiç kıymeti olmadığına şüphe yoktu. Padişahın gözü parada, echel hocaların gözü de mansıpta idi. Bunlar, Anadolu kazaskeri şair Bakiyi bile çekemediler. Üçüncü Murada kâğıtlar sunarak azlettirdiler.

Selânikli Mustafa efendi bu hâdiseyi kaydederken aynen şu satırları yazıyor:

«Filhakika Anadolu kuzatı ve mülâzimleri haknaşınas olup ekseri echel ve erazil idigi zahirdir.»

Fakat Üçüncü Muradın nedimleri de biribirini çekememeğe başladılar. İlk hâdise, damad İbrahim paşa ile Rumeli beylerbeyisi Mehmed paşa arasında çıktı ve Üçüncü Muradın nedimi Mehmed paşanın felâketile neticelendi.

Şark seferi bütün şiddetile devam ediyordu. Ferhad paşa Erzuruma çekilmişti. Genceden dönen bölük halkının bir kısmı İstanbula gelmişti. Bunlar ordunun kışlağa çekilmesinden istifade etmek istiyorlardı.

(Arkası var)

Küçük fransız artisti Simon Simon Hollivutu teshir etti

Sevimli artist, ilk günler kendisine düşman olan bu muhitte nasıl muvaffakıyet kazandı?

Fransız sinema artistlerinden Simon Simon bir müddettenberi Hollivutta filim çeviriyor. Simon Simon henüz 22 yaşındadır. Pek genç olmasına rağmen Avrupada çevirdiği filimlerde büyük muvaffakıyetler kazanmıştır. Bilhassa Moskova geceleri, Siyah gözler, Kadınlar gölü filimlerinde gösterdiği iktidar herkesce takdir edilmiştir. Bunun üzerine Amerikan filim şirketleri kendisine kârlı bir mukavele teklif etmişlerdir. Genç artist bu mukavelenin cazibesine dayanamıyarak Amerikaya gitmiştir.

Simon Simon Hollivutta şimdiye kadr iki filim çevirmiştir. Bunlardan biri «Âşık kadınlar», diğeri «Genç kızlar batakhanesi» dir. Artist bu filimlerin ikisinde de büyük bir muvaffakıyet göstermiş ve kendisine kuvvetli bir mevki yapmıştır.

Hollivutta muvaffak olmak biraz güçtür. Buraya giden Avrupalı bir artist kendisine tamamile düşman bir muhitle karşılaşır. Son zamanlarda Amerikalı yıldızlar yüksek fiatlerle Avrupadan celbedilen ecnebi artistlere pek iyi nazarla bakmaz olmuşlardır. Simon Simonun Amerikaya geleceği şayi olur olmaz Hollivutta herkes dudak bükmüş onun da çabuk kaçacağı zannedilmişti. Fakat bunlar yanıldıklarını pek çabuk anladılar. Simon Simon ilk filmini Danet Gaynor, Loretta Young, Konstans Bennett gibi şöhretli yıldızlarla birlikte çevirecekti. Filmin ismi «Âşık kadınlar» dı. Bu haber duyulunca üç Amerikan yıldızının ortasında küçük Fransız kızının kaybolacağı ezileceği ağızdan ağıza dolaşmağa başlamıştı. Bu dedikodular Simon Simonun kulağına kadar geldiği halde o hiç mukabele etmedi, ve sustu.

Filim çevrilmeğe başlamıştı. Bir kaç hafta zarfında Simon için en müşkül olan kısma gelinmişti. Filim çevrildiği sırada evvelce seyre gelen yıldızlar pek azken o gün sanki aralarında söz birlik etmişler gibi Simon çalışırken görmek ve nasıl muvaffak olamadığına şahid olmak üzere stüdyoyu doldurmuşlardı. Fakat bunlar sukutu hayale uğradılar. İş bitib direktör:

— Dur, yeter, der demez herkes gayri ihtiyarî el çırptı, artisti tebrik için el sıkmağa koştu. Simon bu sahneyi büyük muvaffakıyetle becermişti.

«Kızlar batakhanesi» filminde Simonun Avrupadaki muvaffakıyetlerini gölgede bırakacak bir muvaffakıyet kazandığı söylenmektedir. Şimdi Hollivut Fransız artistini tamamile kendine mal etmeğe hazırdır.

Simon Simon nasıl artist olmuş? Bu meraklı bir romandır. Beyaz perde de muvaffakıyet kazanan diğer bir çok güzeller gibi Simonda bir tali eseri olarak yıldız olmuştur. Kendisi o güzel, şakrak sesi ile hayatını şöyle anlatıyor:

— Marsilyada doğdum amma muhacir kuşlar gibi yer yer dolaştım. Avrupanın bir çok şehirlerinde mekteblere gittim.. Artist olmak aklımdan geçmek şöyle dursun, rüyama bile girmemişti. En büyük arzum meşhur bir terzi olmaktı. Fakat bu gaye uğrunda daha zerre kadar emek sarf etmeden 17 yaşımda tali beni sahne hayatına attı.

Bir gün bir arkadaşımla Parisin «Café de la Paix» sinde oturmuş kahve içiyor, konuşuyordum. Birdenbire etrafta benim hakkımda bir dedikodu olduğunu hissettim. Başımı kaldırdım ve etrafta oturanların müstehzi nazarlarla bir bana bir de benden biraz uzakta oturmuş beni dikkatli dikkatli süzen bir gence baktıklarını gördüm. Kendimi hayretle seyredilecek bir sanat eseri addetmediğimden ayağa kalkmak için davrandım. Fakat o benden evvel davranmış iskemlesini çekerek gelip masamıza oturmuştu.

Simon Simon son çevirdiği filimlerden birinde

Simon Simon

— Pardon matmazel, dedi. Ben bir sanatkârım. Siz de benim için bir güzelsiniz.

— Pek âlâ, cevabını verdim. Allaha ısmarladık.

— Rica ederim matmazel, beni yanlış anladınız, diye israr etti. Ben Turjanskiyim bir rejisör... Sizin çehreniz yeni eserim için mükemmel addettiğim çehredir. Bu garib tesadüfün neticesi sahne hayatına atıldım.

Simon Simon kendine mahsus samimiyeti ve iyi kalbliliği ile bidayette kendini soğuk karşılayan Hollivuttaki Amerikan yıldız ve direktörlerinin kalblerini ve aynı zamanda takdirlerini kazanmıştır. Şimdi kendisine bir zamanlar sessiz olarak çevrilen meşhur «Yedinci cennet» filminin sözlü nüshasında Diane rolünü oynaması teklif edilmiştir. Evvelce bu filimde kazandığı muvaffakıyetle meşhur olan Janet Gaynor bu haberi işitir işitmez Simona telefon etmiş:

— Çok memnun oldum. Siz bu role tam lâyıksınız, demiştir.

Simon kıskançlık hissini yenecek kadar kendini sevdirmiş bulunuyor.

Sinema haberleri

★ Joan Cravford ile Franchot Tone evlendiklerinin ilk senei devriyesini tes'it etmişlerdir. Joan kendisiyle görüşen gazetecilere «Saadetin ne demek olduğunu ancak şimdi anladım» demiştir. Joanın ilk kocası Duglas Fairbanksin oğlu Duglas idi.

★ Fransız muharrirlerinden Tristan Bernardin (Brighton ikizleri) ismindeki piyesi filme çekilmiştir. Bu filmin Pariste ilk gösterildiği akşam Paris şehrinde o gece doğacak ikizlere on bin frank ile on tane piyanko bileti hediye edilecektir.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 775

Bir sigara fabrikasının ilânları muzır evrak diye toplatılıyor!

SANSÜR GARABETLERİNDEN

1902 senesi içinde bir gün dahiliye nazırı Memduh paşanın maiyetindeki memurlardan biri reji genel direktörü İsviçreli Louis Ramberti ziyaret eder.

İsviçrede bir sigara fabrikatörü imal ettiği sigaraların reklâm afişi olarak reji idaresine nümuneler göndermiş, bu kâğıtlar gümrük sansürünce şüpheli görünerek tevkif ve zaptolunmuş! Bu afişte Mısır manzaralarından biri gösteriliyordu. Uzun boylu bir İngiliz ile bir İngiliz kadını bir eşeğe binmişler; yanlarında sarıklı bir Mısırlı büyük çubuğunu tüttürüyor; ötede bir mağara görünüyor; önde de ticarethane markasile sigara paketleri yayılmış.

Gümrük idaresi bu «muzır evrakı» Babıâliye göndermiş; dahiliye nazırı Memduh paşa bu meseleyi tetkik ve tahkike memur olmuş.

Gelen memur genel direktöre meselenin ehemmiyetini (!) böylece anlatıp kendisinden izahat ister. Bu kâğıtların reklâmdan başka bir şey olmadığı meydanda idi. Bunda devlete, hükûmete, sosyal duruma, umumî ahlâka dokunacak bir şey göremiyen Rambert işe biraz alay karıştırarak memura meseleye ancak şöyle bir hal şekli bulunabileceği cevabını verir:

—Bu afişleri ben ısmarlamadım. İşin bana ve reji şirketine hiç taallûku yoktur. Bunları yaptıran ticarethane sahibinin hal ve maksadından şüphe ediliyor, bu kâğıtlar muzır evraktan addolunuyor da izahat alınmak isteniliyor ise diplomasi tarikile İsviçre hükûmetine müracaat edilmelidir. Tabiîdir ki İsviçre hükûmeti ticarethanenin bulunduğu Kanton hükûmetini işten haberdar edecek, Kanton hükûmeti de prefe yahud adliye vasıtasile ticarethane sahibi hakkında milletler arası hukuka ve İsviçre kanunlarına göre muamelede bulunacaktır!

Memur istihzanın farkına varır. Meselenin gümrük idaresince zannedildiği kadar vahim olmadığını söyliyerek avdet eder.(1)

Rüsumat nazırı, dahiliye nazırı yüksek koltuklarını işgal ettikleri hükûmeti bir ecnebînin böyle alaylarından koruyamazlar mıydı? Bir afişin mahiyetini takdirden âcız miydiler?

Hayır! Fakat saraya karşı meseleyi tahkik ve tamik etmemiş durumunda kalırlardı!

Böyle işlerde kılı kırk yarmamak padişaha karşı büyük kabahat olurdu!

ATILGAN ADAM!

... Paşa kendi kendine yetişmişti. Bunda en büyük kuvveti padişaha gösterdiği merbutiyet olmuştu. Bu sayede devletin en yüksek makamlarından birini senelerce işgal eylemişti.

Her şeyi temsile kabiliyetli bir idraki, para kazanmak ve mesleğinde terakkisini temin için lâzım olan malûmatı elde etmek arzusu nefsinde hâkim idi. Bir kaç ecnebî dili bilirdi. İşine vukufu vardı. Acûl ve ateşin meşrebli idi; haris, atılgan, bülhevesti. O kadar çok söz söylerdi ki muhatabı ağız açmağa vakit ve imkân bulamazdı. Padişaha ubudiyeti ve sadakati o derecede idi ki hünkârın ufak bir keyifsizliğini duysa ağlar, bunun kendi başına gelmiş en büyük felâket olduğunu söylerdi!

Vükelâ arasında olanı, biteni saati, saatine padişaha arzeylemeği vazifesinin en başında tutardı!

Padişaha muhalefet kimin haddine idi! Bu ne büyük küstahlık idi! Ne ağır bir vebal ve mesuliyet altına girmekti! Buna cüret edenler elbette ahirette cezalarını çekeceklerdi! Ama dünyada da ibret göstermek lâzımdı! Bunun için serbesti fikirleri taşıyanların baş düşmanlarından biri o olmuştu. Bu gibiler aleyhindeki tertibler ve icraat çok defa onun dimağından ve elinden çıkmıştı.

KİMİN MALI KİME?

... paşa gençliğinde S... paşanın konağına intisab eylemişti. Karacaahmed mezarlığında uğradığı sarkıntılık üzerine paşası kendisini himaye etmişti. S... paşa mahmisinin sonra devletin başına belâ kesileceğini nereden bilecekti?

... Paşa fakir bir adamın oğlu idi. Memleketinde papazlar mektebinde okumuş, cizvit inceliklerini iyice tahsil etmişti. Bütün sermayesini satmağı gayet iyi bilirdi. Yolunu bulup saraya çatmıştı.

Terakki ettikçe hırsı artıyor, iştihası kabarıyordu. Frenk idaresinde bir daireden kovulmuş olmasına rağmen vezaret rütbesine kadar yükselmişti.

Ne kadar menfaat getirici işler, imtiyazlar çıkarsa hepsine burnunu sokardı. Hassaten bir gün Osmanlı ülkesinden ayrılacağına kuvvetle ihtimal verdiği memleketinin paralı işleri onun elinden geçmeli idi. Borsa iniş, çıkışları onun pek büyük ilgi ile takib ettiği muamelelerdi.

O iş sahiplerini yoklar iken padişahı da kollardı.

Fakat onun en çok kolladığı (bir gün kendilerine muhtac olurum) korkusile büyük devletlerin elçileri idi. Öyle kurnazca davranırdı ki büyük sefaretlerin her biri onu kendine mal sayardı!

Para kazanmak için kendisince meşru olmıyan vasıta yoktu! Akrabasından birinin elmaslarını aşıran, memleketlerinde (nargile hırsızı) diye yadedilen, Avrupada bir kuyumcuyu dolandıran, Parise sefaret ataşeliğile gönderildiği zaman Fransız hükûmetince (sefil bir mücrimdir) diye kabul olunmıyan bir kardeşi ne yapıp yaparak saraya çatmıştı. Bir gece bu kardeşinin Beyoğlundaki evine gûya hırsız girmişti de pek çok kıymetli eşyasını çalmıştı.

Beyoğlu kulüplerinde, siyasî mahfillerinde bu sırkatten bahsolundukça kimi göz kırpıyor ve (bir hırsıza bir buçuk hırsız!) diyordu; diğerleri hırsızların biribirlerinden çalmadıklarını ileri sürerek eşyayı olsa, olsa kendisinin ortadan kaldırdığını iddia ediyordu!

O ise sarayda her odada çalınan eşyasının yedi bin altın kıymetinde olduğunu yana, yakıla tekrar edip duruyordu.

Beyoğlu mutasarrıfı ne hırsızı tutabilmiş, ne eşyayı zahire ihrac eyliyebilmişti!

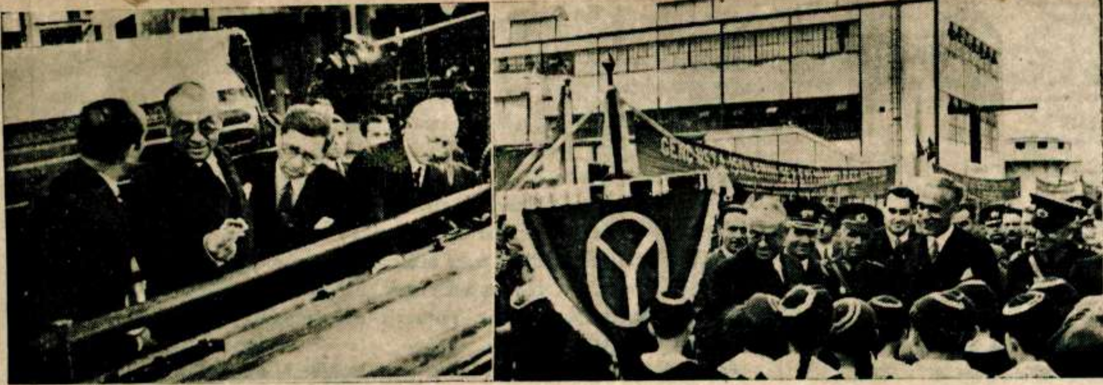
Artık olsa, olsa bu mağdurun imdadına atıfeti şahane yetişebilirdi!

Böyle düzenler bu ailenin ârı değil, kârı idi!

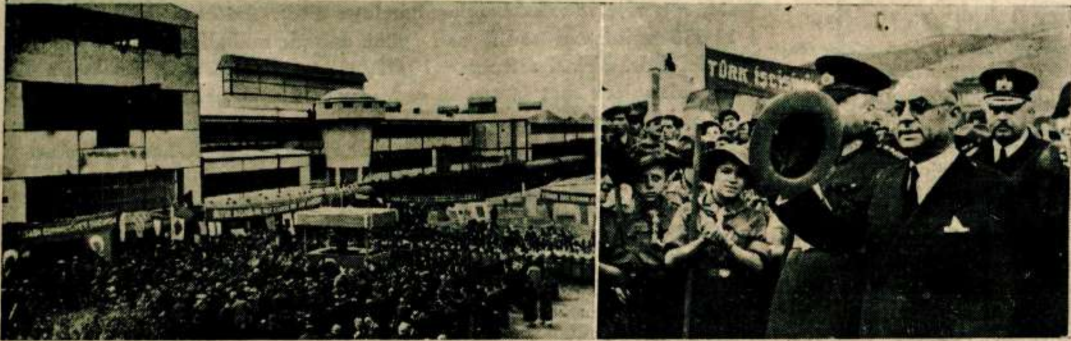
Bu «bednam» ailenin en büyük ve rütbece en yüksek ferdi olan ... paşa ise İstanbulda üstünde vezaret rütbesile kurduğu tertibler, desiseler sayesinde devleti de, iş sahiplerini de iyiden iyiye dolaba sokmakta bu kardeşinden büyük meharetler gösteriyordu. Devlet hizmetine - onun nazarında hizmet daima kârlı bir ticaret işi ve muamelesi demekti! - beş parasız girmiş iken ikbal devrinde kızlarından her birine otuzar bin altın tırahoma verebilmesi tuttuğu yolda muvaffakıyetinin dercesine parlak bir bürhandır!

(Arkası var)

(1) Rambert: Notes et impressions.

Fabrika önünde toplanan talebeler iktisat vekilini karşılıyor. Fabrika müdürü vekillere izahat veriyor

İktisat vekili istikbale gelenleri selâmlıyor, fabrika önünde toplanan halk İzmit belediye reisinin nutkunu dinlerken

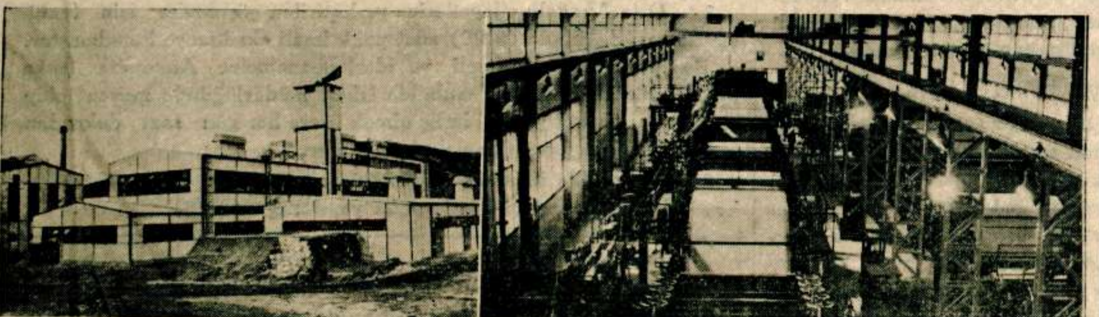
İktisat vekili yeni yapılacak fabrikanın temelini atıyor, davetliler fabrikayı geziyorlar

B. Celâl Bayar askeri selâmlıyor ve kâğıt yapılacak ham maddeyi tedkik ediyor

İzmit valisi B. Hâmit nutuk söylüyor, iktisat ve maliye vekilleri yeni yapılacak kâğıt fabrikasının plânını tedkik ediyorlar. İzmit belediye reisi nutuk söylüyor

İzmit kâğıd fabrikasının içinden ve dışından bir görünüş

İzmit kâğıd fabrikası merasimle açıldı

(Baş tarafı birinci sahifede)

Bu fabrika bize 3 milyon 300,000 liraya çıkmıştır. Senevî istihsal kuvveti 12,000 tondur. Senevî istihsalâtın paraca kıymeti 2,800,000 liradır.

Dikkat ettik bizim malî hayatımızda çok şayanı dikkat safhalar var. İşe başladığımız vakitten bir müddet geçince istimale karşı rağbet, millî ihtiyaç derhal kademe kademe fazlalaşıyor.

Biz hesaplarımızı yapıyoruz, projelerimizi çiziyoruz. Aradan geçen gayet kısa bir müddet sonra bir de bakıyoruz ki, millî ihtiyaç büyük hamlelerle ilerlemiş, bizim hesaplarımız küçülmüş.

Millî ihtiyaçların böyle günden güne ziyadeleşmesi memlekette millî refahın derinleşmesinin en büyük delilidir.

Bu fabrikayı kurarken de ayni şeyle karşılaştık. Bugün görüyoruz ki, bu fabrika ihtiyacımıza cevap vermiyor.

Bunun için kâğıd fabrikasının açılma resmini yaparken ayni zamanda tevsiini de düşünüyoruz.

YENİ FABRİKA

Yeni bir temel daha atacağız. Yeni fabrika bize bir milyon 750,000 liraya mal olacaktır. Senevî istihsal kabiliyeti şimdikinin bir misli artacaktır. Yani 12,000 ton daha fazlalaşmış olacaktır. Bununla beraber senevî istihsal edilen malın kıymeti de bir misli daha yani 2 milyon 800,000 lira daha fazlalaşacaktır.

Sanayi manzumeleri daima biribirini ikmal eder. Biz bu fabrikayı kurarken memleketin istihlâk kabiliyetini nazarı itibare almış, gümrük istatistiklerini kontrol etmiştik. Şimdi istihlâki çok görüyor, ona göre tedbirimizi alıyoruz. Endüstri prensiplerimizden biri de budur. İstihlâki karşılayacak istihsal..

Diğer taraftan sanayi progamına dahil olan mühim esaslardan biri de Sellülozdur. Sellüloz kâğıd için olduğu kadar sunî ipek için de lâzımdır. Bu temelini atacağımız fabrika ayni zamanda Gemlikteki sunî ipek fabrikasının ihtyaçlarını da karşılayacaktır.

Diğer taraftan Sellüloz ayni zamanda çok mühim bir harp malzemesidir. Gerek ekonomik, gerek askerî ihtiyacı nazarı itibare alarak bu fabrikayı da kuruyoruz. Sellüloz fabrikası bize 2 milyon liraya çıkacaktır. Senelik istihsal kudreti 12,000 ton olacaktır.

Senevî istihsal edilen malın kıymeti de 1,200,000 lirayı bulacaktır.

Bütün bu işleri kendisine emniyet ettiğimiz Sümer bank bize verimli ve muvaffakıyetli eserler verdiğinden dolayı onun büyük mesaisini sizin sevginize arzederim. Plânımızda hisse ve pay alan diğer millî müesseselerimizde ayni muvaffakıyeti göstermişlerdir. Bizimle beraber çalışan diğer istidadlı işçi ve mühendislerimiz de büyük liyakatler göstermişlerdir.

AMELÎ BİR CEVAP

Bize derlerdi ki: «Türkler kendi ekonomik cihazlarını kurmak için belki para bulurlar. Fakat elemanı nereden bulacaklar? Fabrika inşa etmek belki kolaydır. Asıl iş kurulan fabrikayı işletmektir.»

Biz bunlara nazarî olarak cevap vermiyoruz. Şimdiye kadar kurduğumuz fabrikaların mümtaz ve verimli vaziyeti buna amelî olarak cevap veriyor.

Sanayi hareketinin memleket hayatında uyandırdığı kuvvetli eserlerin yanı başında malî vaziyeti görmek ve mütalea etmek çok faydalı bir iştir. İktisadî sahada maliyemizin yardımları çok büyüktür. Maliye ve iktisadımızın birleşmesinden, bu iki kuvvetin itithadından bizim programımız hakikat sahasına giriyor. Maliyemizi yüksek liyakatile idare eden Ağralıyı huzurunuzda şükranle selâmlarım. İktisad vekâleti maliyemizin her an müzaheretine mazhar olmaktadır, ve olacaktır. Bu müzahkeretle 2 nci 3 üncü, 4 üncü, beşinci, altıncı sanayi programımızın hep birlikte hakikat olduğunu göreceğiz.

Dâhî önderimiz Atatürk milletin yükselmesi hususunda direktiflerini sanayi sahasına da müteveccih ettikten sonra muvaffakıyetimiz bariz bir surette görünüyor.

Millî ekonomimizi memleket dahilinde tam mânasile cihazlandırdığımız zaman millet refaha kavuşacaktır. Millete karşı büyük mesuliyetler deruhte etmiş olan devlet adamlarının da en büyük arzuları milleti müreffeh görmektir.»

FABRİKA GEZİLİYOR

Bundan sonra kordelâ kesildi ve fabrika baştan aşağı gezildi. Odundan nasıl kâğıt olduğu, kâğıd hamurlarının büyük kazanlarda nasıl yoğurulduğu ve nihayet ince bezler üzerinden geçerek nasıl kurutulduğu, nasıl ütülendiği davetlilere gösterildi.

Fabrika yazı kâğıdı, gazete kâğıdı, resim kâğıdı, zarf ve mektup kâğıdı, bürümcük kâğıdı, paket ve kese kâğıdı, karton, mukavva velhasıl kullanılan her çeşid kâğıdı yapabilmektedir Hattâ bir daireyi gezerken fabrikanın şimendifer biletleri için kartonlar yaptığını gördüm. Kâğıd yapmak için dışarıdan getirilen ham odunları bakanlardan biri gösterdi:

— Gelecek yıllarda bunu da memlekette yapacağız.. dedi.

Bu sırada misafirler binaya dahil oldukları anda makineye verilen odunlardan yapılmış, kurutulmuş, ütülenmiş nefis kâğıdları o günün hediyesi olarak davetlilere dağıttılar. Bu kâğıdlardan birinin üzerine İktisad vekili bay Celâl Bayar şunları yazmak lûtfunda bulundu:

«Akşama.. kendi kâğıdımızın üstüne yazdığım bu satırlarla okuyucularınıza hürmetlerimi bildirmekle bahtiyarım. Size ve okuyucularınıza saygılar..»

Misafirler büfede izaz edildiler. Fabrika mamulâtından defterler, blok notlar vekillere ve davetlilere hediye edildi. Yeni iki fabrikanın temel atma merasimi yapıldı.

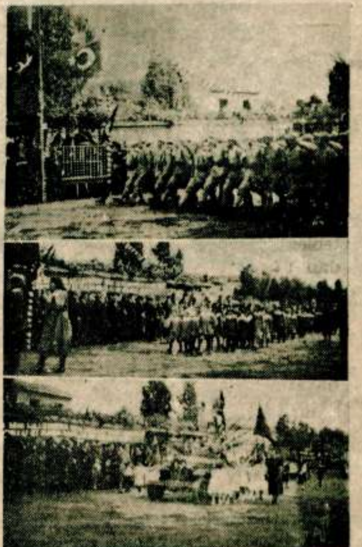
Celâl Bayar fabrika defterine yazdığı hatıranın bir yerinde diyor ki:

«Yalnız fabrika ile değil mühendisleri, müdürleri ve işçilerinin liyakatile de iftihar ediyorum.»

Sonra defterin bir sahifesinde bütün vekiller ve erkân şu sözleri imzalamışlardır:

«İnsanlık tarihinde en yüksek ve en eski medeniyetin sahibi olan Türkler kâğıd kelimesinin türkçe olmasından da anlaşılacağı üzere binlerce yıl önce de kâğıtçılık sanatini yapıyorlardı. Avrupaya da bu sanat onlardan alınarak yayılmıştı.

Açılış gününde bulunduğumuz hakikaten yüksek kıymette olan İzmit kâğıd fabrikasiyle Türk milleti DÂHİ ATATÜRK devrinde, büyük İsmet İnönü hükûmetinin kurtarıcı ve kurucu programları içinde Ekonomi bakanı Celâl Bayarın yakın alâkasiyle eski millî sanatına kavuşmuştur. Bu eseri yaratanlara ve Sümer bank kadrosu içinde başaranlara saygılar. Bugün temelleri atılan sellüloz fabrikasiyle ikinci kâğıt fabrikasına başarılar dileriz.»

Konyada Cumhuriyet bayramına aid intibalar

AKŞAM SPOR

Dünya sporunun eğlenceli tarafları

İkisi de sporcu:

Bu [?]neki Berlin olimpiyatlarında muvaffakıyet kazanarak memleketine döndüğü zaman büyük tezahüratla tesid edilen yüzücü bir kızdan bahsedeceğiz.

Bu kız yetimdir, devam ettiği mektebin müdürü de vasisidir. Müdür ve vasi, milletin bu olimpiyat kahramanına gösterdiği büyük alâkaya rağmen vazifesini sonuna kadar yapmış olmadığına kanidir. İşte müdür, bu vazifeyi tamamlamağa karar vermiş ve sporcu kıza bir koca aramağa başlamıştır. Arayan bulur denildiğine göre, müdür de aradığını bulmuştur. Damadda gençtir, o da sporcudur, o da Berlin olimpiyatında muvaffak olanlardandır. Gençler tanıştırılmışlar, biribirilerinden hoşlaşmışlar ve şimdi de evlenmişlerdir.

Bu iki sporcu karı kocayı tanıtalım: Kadınlar arasında 200 metre serbes yüzme olimpiyad şampiyonu Japon madmazel Maehata ile 10000 metre koşuda üç Finlândiyalı arkasında dördüncü olan Japon Murakoso.

Allah bahtiyar eylesin.

Razı değiller!

İtalya futbol millî takımının Milânoda yapılan karşılaşmada İsviçre millî takımını 4-2 nasıl yendiğini geçenlerde yazmıştık. İsviçreliler bu neticeden tabiatile memnun değildirler. Fakat şimdi öğreniyoruz ki, İtalyanlar da, galibiyetlerine rağmen bundan memnun olmamışlardır. Çünkü onlar daha farklı bir derece ummakta imişler. Hattâ maç esnasında İsviçreliler aleyhlerine 4-1 vaziyeti bir gol yaparak 4-2 şekline soktukları zaman stadda bulunan otuz bin seyirci kendi oyuncularını durmadan teşvike ve İtalya millî takımı neticeyi değiştiremeyince bağırıp çağırmağa başlamışlardır.

Buna, bulup bunamak demezler mi acaba?.

Gazete ve tayyare:

Japonların, gazete istihbar işlerini ve rekabetini de sportif bir şekle soktuklarını şu satırlar göstermeğe kâfidir.

Avrupa gazetelerinin birçoğunda tayyare yokken,bazılarında da yalnız bir tayyare varken Japonyanın Asahi ve Mainişi ismindeki iki büyük gazetesi muhabirlerini ve postalarını Japonyanın bin yüz adasına sevektmek için birçok tayyareler kullanmaktadırlar. Asahi gazetesinin yirmi ve Japonyada Nişi-Nişi ismile tanınmış olan Mainişi'nin de on tayyaresi vardır.

Sinemacı gözile:

Vapurda şampanya içtiği için Amerika olimpiyat takımından çıkarılmış olan kadın yüzücülerden meşhur Eleanro Holm'un macerasını ve hattâ bu hususta olimpiyat dönüşü yazdığı bir makaleyi sütunlarımıza geçirmiştik.

Bu yüzücü kadın Amerika millî takımından atılır atılmaz Nev-Yorkun büyük akşam gazetelerinden biri tarafından muhbir ve muharrir olarak angaje edilmiştir.

Elanor Holm bu gozeteye yazdığı spora aid bütün yazılarında her şeyi sinemacı gözile görmektedir. İşte yazılarından bir nümune:

«Amerika takımında en stilli atlet, 400 metre manialı koşucusu Glen Hardin'dir. Bu atlet, vücutce erkekliğin mükemmel bir nümunesidir ve bunun için, sinema aktörlüğü ona biçilmiş kaftandır. Hardin, Amerika erkekleri hesabına fevkalâde bir reklâm teşkil etmektedir.»

Zaten, Eleanor Holm, Berlin olimpiyatları sırasında görüştüğü eski Alman veliahdına da:

— Sinemaya geçmelisiniz. Filim için ideal bir yüzünüz var. demiş de veliahd yanındakilere almanca:

— Ama da tuhaf kadın bu! demiş.

Neden oluyormuş?

Birisi, Bulgar futbol takımlarının Belgradda, Yugoslav takımlarının da Sofyada kazanamadıklarına dikkat etmiş de bir Bulgar futbolcüye bunun sebebini sormuş. Bulgar futbolcü şu cevabı vermiş:

— Belgradda oynamağa davet edildiğimiz zaman ziyaret ettiğimiz klüp bizi daima Belgradın en şık ve en modern oteline misafir etmektedir. Bunun sebebini derhal söyliyeyim. Otelin alt katında Belgradın en büyük bir dansingi bulunmaktadır. Uyumak imkânı yok. Kafile reisimiz odalarımızı istediği kadar dışarıdan kilidleye dursun. Pencereleri oraya boşuna yapmamışlar ya. Aşağı inmek, dans etmek, içmek ve şarkı söylemek için bu pencerelerden istifade ediyoruz. Ertesi gün de, tabiatile, maçı kaybediyoruz. Her zaman ayni şey oluyor. Fakat Yugoslavlar da Sofyaya geldikleri zaman biz de onlara ayni şekilde mukabele ediyoruz.

Bulgar futbolcü herhalde alay etmiş olacak!... Böyle bir şey bir defa olsa bile tekerrürüne meydan verecek kafile reisi bulunacağına ihtimal verilemez, değil mi?.

Sevenler pek çoktu!

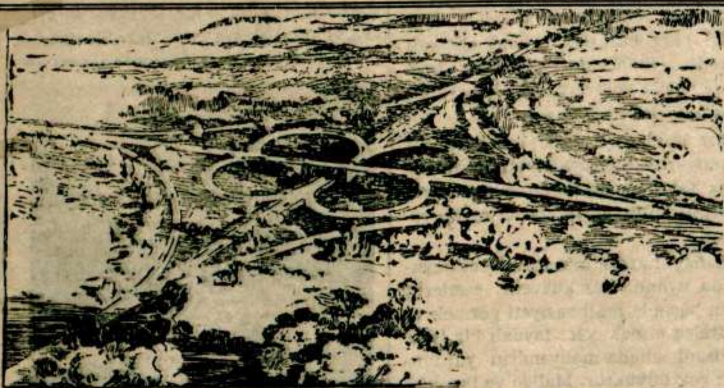
Vaka Avrupada geçmiştir:

Bir memur, büyük annesinin öldüğünden bahisle direktöründen izin almış. Ayni günü ecnebi bir takımla mühim bir maç varmış. Direktör de maça gitmiş. İzin verdiği memur seyirciler arasında gözüne ilişmiş.

Ertesi günü direktör memuru çağırmış ve demiş ki:

— Bugün gazetede okudum. Büyük validenizin cenaze merasiminde 28500 kişi varmış. Memur hiç bozulmamış ve cevap vermiş:

— Evet, allah rahmet eylesin, büyük annem pek meşhur bir kadındı ve kendisini sevenler pek çoktu!.

Bu gördüğünüz bir park değil, otomobillerin karşılaşmaması için son sistem bir yoldur

Hemen her memlekette otomobiller çoğaldıkça ve sürat hevesi arttıkça birçok tehlikeler olmaktadır. Her yerde bu tehlikelerin önüne geçmek için muhtelif çareler aranmakta ve bulunmaktadır. Gördüğünüz resim, şehir dışındaki çok işlek yolların biribini kateden noktalarında otomobillerin karşılaşmasına mani olmak için Amerikada düşünülmüş ve tatbike başlanmış çok güzel bir sistemdir. Yukarıdaki krokiden anlaşılacağı üzere iki ana yol bir köprü vasıtasile biribirinin üstüne getirilmiştir. İki ana yolun etrafında yarım daire şeklindeki sekiz kola dikkat ve okların istikametini takip edilecek olursa otomobillerin hiç karşılaşmadan istedikleri yola geçip istedikleri tarafa gidecekleri anlaşılır.

(Akşam:Bugünden itibaren muayyen günlerde olmamakla beraber spor sütunlarımıza tayyareciliğe, otomobilciliğe ve siklimize aid resimler ve faydalı yazılar bulacaksınız.)

İÇERDE

Galatasaray - Beşiktaş takımları ne şekilde olacak?

Yarın karşılaşacak Galatasaray Beşiktaş takımlarının sahaya şu şekilde çtkmaları kuvvetle muhtemeldir.

Galatasaray: Avni - Lütfi, Reşad- Salim, Hayrullah - Suavi, Necdet, Şefik, Gündüz, Bülend, Danyal.

Beşiktaş: Mehmed Ali - Hüsnü, Faruk - Fuad, Fifat, Feyzi - Cemal, Hakkı, Nazım, Şeref, Eşref.

Hüsnü Ankaraya gidiyor

Beşiktaş birinci futbol takımı kaptanı ve millî takım müdafii Hüsnünün beden terbiyesi enstitüsüne girmek üzere müracat ettiğini bundan evvel okuyucularımıza bildirmiştik. Hüsnü mektebe kaydi kabulü için yapılan müsabaka imtihanlarına girmiş ve muvaffakıyetle geçmiştir.

Hüsnünün istikbali noktai nazarından ne kadar sevindikse, senelerdenberi klübü için geceli gündüzlü didinmiş bu emektar Beşiktaşlının klübü başından ayrılşından da teessür duyduk.

Ajanlar toplanıyor

Futbol federasyonu ilkbaharda başlayacak olan millî küme maçlarının esasları üzerinde konuşmak üzere bir toplantı yapacaktır. Bu toplantıya İstanbul, İzmir, Ankara futbol ajanları iştirak edecektir. Bu ay içinde toplanacak olan bu heyet seyahat şartlarını ve millî kümenin talimatnamesini hazırlayacaklardır.

Federasyon talimatnameleri hazırlanıyor

Nizamnamenin tadilinden sonra altı ay zarfında yapılması karar altına alınan federasyonlar talimatnameleri seyahatler dolayısile bu müddet geçtiği halde yapılamamıştı. Umumî merkez, bir karar vermiş ve bu zamanı bir müddet için daha temdid etmiş ve mıntakalara bildirmeği karar altına almıştır. Federasyonlar talimatnamesini süratle hazırlayacaklar ve umumî merkeze vereceklerdir.

Rıdvan Beşiktaşlımı? Beykozlu mu?

Ridvn geçen sene klübünden istifa ederek vazifesi dolayısile Balıkesire gitmişti. Orada bir klübe girmeyen Ridvanın Beşiktaş klübüne girdiği ve bu sene Beşiktaştan lig maçlarına iştirak edeceği söylenmekte idi. Vazifesini İstanbula naklettirmeği söz veren Beşiktaşlılar bugüne kadar bu nakil muamelesini yaptıramamışlardır. Beşiktaşlılar Ridvanı yalnız lig maçları için getirtmeği düşünmektedirler. Gene duyduğumuza nazaran Ridvan Beykozlu arkadaşlarından birisine yazdığı mektupta Beşiktaşlılar işini yapmak imkânını bulamadıkları için daha henüz katiyetle Beşiktaşa girmediğini bildirmektedir.

Beşiktaşlılar Ridvanı oyunlar için getirtmeğe çalışırken, Beykozlular vazifesini İstanbula nakil için uğraşıyorlar.

İstanbulsporlular geliyor mu?

İstanbulspor birinci futbol takımından kaleci Osman, Reşad, Halid, Şinası Ankaraya gitmişlerdir. Yalnız bunlardan Osman ve Şinası istifalarını göndermişler ve Ankaragücüne girmişlerdir. Reşad ve Halidin lig maçları için İstanbula geleceklerî söylenmektedir.

Kütahyada stadyum yapılıyor

Kütahyada spor günden güne ilerilemekte ve büyük bir alâka uyandırmaktadır. Şehir stadı da yapılmağa başlanmış temelleri atılmıştır. Kütahyada şehir stadı yapılırken İstanbul belediyesinin kulakları çınlasın.

Diyarıbekirde birincilik maçları

Diyarıbekir (Akşam) — Bu sene haziran ayı içerisinde başlayan mıntaka birincilik müsabakalarının birinci devresi bitmişti. İkinc devresi de bu ay içinde başlayacaktır. Bu ikinci devrede Yıldız, Mardin, Siverek, Muş-Bitlis takımları burada tekrar çarpıştıktan sonra bu takımlardan galip gelen mıntaka birincisi olarak ilân edilecektir.

Her akşam bir hikâye

Yaşasın kiracılar

Arkadaşım Fahri Mahirin uzun yıllardanberi kalbinde beslediği bir tek emel vardı. Para biriktirmek ve bununla başını sokacak güzel bir ev yaptırmak...

— Ah şu kiracılıktan kurtulduğum günü bir görecek miyim?.. diyordu... Nihayet senelerden sonra istediği oldu. Hakikaten kutu gibi iki katlı, parke döşemeli şık bir ev yaptırdı.

Kiracılıktan kurtulduktan bir müddet sonra kendisine rast geldim.

— Tebrik ederim, dedim. Artık kiracılıktan kurtuldun... Rahatsın değil mi?

Fahri acı acı güldü:

— Allah için... dedi, Ne rahatım amma... Kiracılık günlerimi mumla arıyorum.. vallahi yaşasın kiracılık... Bir ye de kiracı olduğuna bin şükret..

— Neden yahu?.

— Bak anlatayım da dinle... Senelerce dişimizden tırnağımızdan biriktirdiğimiz para ile yaptırdığımız evi bilirsin.. hakikaten güzel evdir.. parke.. duvarlar yağlı boya.. her şeyi mükemmel...

«Artık bizim için rahat günler başladı.» diye bu eve girdik...

Fakat azizim, dünyada bundan daha büyük rahatsızlık yokmuş.. taşındığımızın ikinci günü çok sevdiğimiz bir misafir geldi.

Misafir, büyük salonda kanapelerden birini şöyle bir çekince parke iki yerden çizildi... Düşün, bir kerre... Eğer bu kira ile oturduğumuz bir evde olsaydı aldırış bile etmiyecektik.

— Varsın çizilsin.. babamızın evi değil ya.. der geçer giderdik.. fakat bu ev bunca senede dişten tırnaktan arttırılarak yapılmış ev.. parke çizilince sanki bu çizgiler tahtalara değil kalbimize çizildi gibi geldi. Misafirin sözleri artık kulağımıza bile girmiyordu. Aklımız fikrimiz hep o parkede...

Şu parke üstündeki iki çizginin bizi ne kadar muztarib ettiğini senin gibi bir kiracı dünyada anlıyamaz... Artık her misafir geldikçe biz diken üstünde oturuyor gibi oluyorduk.. ha parkeyi çizdiler, ha çizecekler... Nihayet bu iş bizi o derece rahatsız etti ki kanapelerin ayaklarına parkeyi çizmemesi için lâstikler koydurtmağa mecbur olduk.

Yeni evimizde rahatsızlığımız bu kadarla kalsa öpüp de başımıza koyardık. Fakat bizde bir sürü aile resimleri vardır.. her gittiğimiz kira evinde bunları sıra sıra duvara asmamız âdetimizdir... Bu evde de asmak aklımıza geldi... Fakat gene hep birden:

— Aman dedik.. biz deli mi olduk?. Duvarlara, bu güzel duvarlara çivi çakılır mı? Dünyada olmaz... Varsın aile fotoğraflarını duvarlara asmıyalım..

Lâkin bu esnada yüregimizi çayır çayır yakan bir hadise oldu.. misafirlerin çocuklarından biri o canım duvara kurşun kalemle kos kocaman bir gemi resmi yapmamış mı?.

Kirada böyle bir hadise başımıza gelseydi, gülerdik.. fakat bu dumanları püfür püfür tüten gemi resminin karşısında neredeyse oturub ağlıyacaktık.

Ah bu çocuklu misafirler... Bunlardan biri gıcır gıcır yeni evimize geldiler mi? Hepimizde bir heyecandır başlar... Ha duvarlardan birine çocuk bir şey yapacak... Ha camlardan birini kıracak... Öyle bir rahatsızlık, öyle bir kalb üzüntüsü ki sormayınız..

Çocuk zıpzıp sıçradıkça annesinden gizli kulağına iğilib:

— Yavaş evlâdım... Evin temellerini sarsacaksın... diye yavaşça ihtarlar..

Çocuk sanki evin salonunda değil, kalbinizin içinde sıçrıyor gibidir..

Sonra ev sahibi olmanın mühim bir rahatsızlığı nedir bilir misin?. Evde harcanan suyun parasının kendi cebinizden çıkması..

Meğer kiracılıkta bu su parasının ev sahibine aid olması ne büyük bir nimetmiş..

Evde yere gömme şık bir banyo yaptırdığımız için akrabadan, eşten dosttan, bohçasını alan yıkanmak için bize geliyor. Sanki ev değil, hamam inşa ettirmişiz.. günde bir kaç kerre banyo misafirler için dolub boşalıyor.. tabiî bütün su paraları bizden... Ay sonunda bir su faturası geliyor ki maazallah...

Hele misafirlerin yumurcak çocukları bazan eğlence olsun diye muslukları açıp açıp bırakmazlar mı? Kan beyninize çıkar..

Sanki musluklardan buram buram akan terkos suyu değil, sizin damarlarınızdaki kandır...

Velhasıl azizim, yeni evde ne rahatımız, ne huzurumuz var.. her şey bizim ödümüzü patlatıyor, heyecandan ölüyoruz.

Hattâ biraz rüzgâr fazla esse, yağmur sağanak halinde yağsa, kar fazlalaşsa:

— Aman evin bir yerine bir şey olmasın.. diye korkuya düşüyoruz...

Kiracılığın meğer ne büyük nimetleri varmış.. ne rahat şeymiş kiracılık.. şöyle bazan gözümün önüne getiriyorum da... Ne sefalı şey...

Duvara lâvha mı asılacak? çak çivileri.. istediğin gibi del duvarları.. vur keseri, sok çiviyi... Duvarların dört bir yanını resimlerle donat...

Çağır ne kadar tanıdığın çocuklu misafir varsa... Hepsini eve doldur... Zıplat çocukları... Temelleri mi sarsılacak? Sana ne beyahu... Varsın sarsılsın... Parkelerin üzerine kanapeleri sıra sıra diz.. çocuklarla şimendifercilik oyna.. bütün tahtalar çizilsin.. ne üzüleceksin? Babanın malı mı?..

Canın mı sıkıldı? Evde ne kadar su musluğu varsa eğlence makamında hepsini aç... Şarıl şarıl suları akıt.. amma ay sonunda su faturası pek kabarık olacakmış... Sana ne oluyor be adam? Faturayı sen mi ödeyeceksin?.

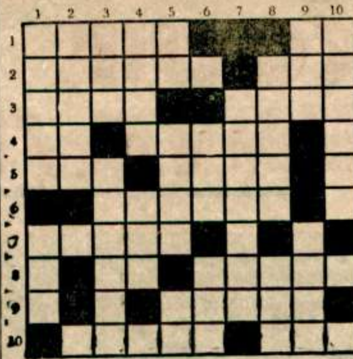
Evde sıcak su olduğu günler bütün yıkanmak meraklısı ahbaplarını, akrabalarını çağır... Evi asri bir hamama dönder... Son damlasına kadar sıcak suyu harcet..

Ne olacak? Senin kesenden çıkmıyor ya... Ne umurun senin?.

Velhasıl azizim.. yer yüzünde kiracılıktan daha rahat bir vaziyet tasavvur edemiyorum..

Yaşasın kiracılık.. var olsun kiracılık.. *(Bir yıldız)*

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

1 — İnce değil (5) Nida (2)
2 — Öteki beriki (6) Canın altında derler (3)
3 — Günlerden biri (4) Siyah (4)
4 — Yama (2) Cani (5)
5 — Esrar (3) Para (4)
6 — Başarımsızlık (6)
7 — Ekilince biten (5)
8 — 2 harf ki, nidası su azası olur (2) Bir yemiş (5)
9 — İlk insanların taptıkları yaratıklar (5)
10 — Öteberi satan (5) Orta değil (3)

Yukardan aşağı:

1 — Balta (5) Noksansız (3)
2 — İlgi (5)
3 — Kırmızı (3) Güçlük (6)
4 — Az sıcak (4) Deniz kenarı tozu (3)
5 — Sual (2) Elemler (4) Nida (2)
6 — Takım «sporda» (3) Ateş (3)
7 — Tuğla (7)
8 — Kalın ip (5) Seçimde verilen (3)
9 — Dolaşmak, dolanmak (3) Azı çok zarar veren (4)
10 — Taşra (6)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 - Kibar - İm 2 - Elemek 3 - Balina 4 - Dar 5 - İlim - Eza 6 - Ta - Nam 7 - Tali - Peri 8 - Kilim - Tay 9 - Fakat - He 10 - Ney - İrat.

Yukardan aşağı: 1 - Kibrit 2 - Lâtife 3 - Belli - Alay 4 - Ali - Malik 5 - Ren İnan 6 - Maden 7 - De - Azap 8 - Keramet 9 - Raha 10 - Meşguliyet.

Radyo

7 Teşrinisani 936 Cumartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14,00 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Ambasadörden naklen varyete müziği, 20,00 Saz heyeti, 20,30 Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21,00 Plâkla sololar, 21,30 Orkestra. 1 - Thomas Minyondan) parçalar, 2 - Haydn (Serenat), 3 - Drigo (Tarla kuşu) vals, 4 - Massenet (Les Erinnyes) 1. La Troyennes 2. Satürnale. 5 - Delibes (Coppelia), 6 - Rimski - Korsakoff (Sadko) Şanson Endu, 7 - Svendsen (Ensekten) dans, 8 - Lehar (Frederik operetinden parçalar), 9 - Lehar (Elsöser Kind). 22,30 Ajans havadisleri, 23,00 Son.

8 Teşrinisani 936 Pazar

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Konferans: Suat Derviş tarafından. 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 20,30 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 21 Orkestra. 1 - Beethoven: (Corielan) uvertür. 2 - Strauss: (Spharenklenge) Vals. 3 - Tchaikowski (Şan san Parol). 4 - Massenet: (Manon) dan parçalar. 5 - Gounod: (Köy düğünü). 6 - Gounod: (Bir balo hatırası). 7 - Micheli: (Şan san Parol). 8 - Leblebici operetinden parçalar. 22 Plâkla sololar. 22,30 Ajans ve borsa haberleri. 23 SON.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limonciyan, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellâ Suda, Tepebaşında Kinyoli, Galata: Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: İsmail Hakkı, Karagümrük: Ahmed Suad, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Etem Pertev, Beşiktaş: Süleyman Receb, Kadıköy: Rifat Muhtar, Modada Alâeddin, Üsküdar: İmrahor, Fener: Emilyadi, Beyazıd Kumkapıda Belkis, Küçükpazar: Hasan Hulûsi, Samatya: Koca Mustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Çenberlitaşta Sırrı Rasim, Şehremini: Topkapıda Nazım.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şaban 21 — Ruzuhızır 186

	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	11,57	1,39	6,59	9,42	12,00	1,33
Va.	4,57	6,38	11,58	14,41	17,00	18,33

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 8

Adada sabahlıyanlara (karaya basmak yasak) cezası verilirdi.

Rüstemin iki arkadaşı da şarap düşküniydi.

İçmeğe başladılar..

Adanın mis kokulu şarabı da kadınları kadar meşhurdu. Buraya uğrıyan İspanyol gemileri adadan fıçılarla şarap almadan geçmezlerdi.

Yanık Rüstem eski bir tahta masanın başında arkadaşile şarap içmeğe başlamıştı. Meyhanede onlardan başka Türk gemicisi yoktu. Bir kaç balıkçı ve yerlilerden iki müslüman genci de onlar gibi şarap içerek konuşup gülüşüyorlardı.

İspanyol muganniyeleri gitaralarile sokak sokak, meyhane meyhane dolaşırken, oraya, neden bilmem hâlâ uğramamışlardı.

İşte karşıki meyhanede güzel seslerile ispanyolca ve arapca şarkı söyliyenler.. ve gitara sesleri işitiliyordu.

Rüstem şarap kadehini midesine boşaltarak, arkadaşına döndü:

— Çakır.. burası pek neşesiz. Keşki karşıki meyhaneye gitseydik..

Çakır Ahmed Rüstemin eski arkadaşıydı:

— Acele etme, dedi, onlar dolaşa dolaşa nihayet buraya da baş vururlar.

— Yanık Rüstem içini çekerek gözlerini süzdü:

— Dünyada yalnızlık kadar fena şey yok, Çakırcığım! Fakat, yalnızlık diyince, sakın bir kadın aradığımı aklına getirme! Hayır.. ben kadınlardan nefret ediyorum. Onlardan kaçıyorum ve ölünceye kadar da kaçacağım. Demem şu ki, insanın ölünce hiç olmazsa arkasından ağlıyacak bir anası, kız kardeşi.. hasılı candan biri olmalı. Benimse kendimden başka kimsem yok. Ne mutlu sana! İstanbulda karın da var.. anan da var..

— Çocuklarımı unuttun mu?

Rüstem üstüste şarap içiyordu.

Çakır Ahmed bir aralık elini masaya vurarak kendi kendine söylendi:

— Meyvasız bir ağaç gibi yaşamanın ne zevki var? İnsan evlenmeli.. çoluk çocuk sahibi olmalı.. yuva kurmalı.. ve bu suretle soy sop dalbudak salmalı.

— Ben de sevgilimi kaybetmeden bu fikirde idim, Çakır! Fakat, onu toprak altına gömdükten sonra, içimi matem bürüdü.. kafamda onun hayali, kalbimde onun sevgisi yer etti. Kendimi bunlardan sıyırıp ta başka bir kadınla nasıl evlenebilirim?

— Öyle ama.. eğer herkes senin gibi kederlerini ölünceye kadar içinde saklıyacak olursa, dünyada evlenecek kimse kalmaz. Gençliğine yazık değil mi? Yarın öbür gün saçlarına ak düşerse.. yüzün buruşursa kim bakar sana? Fırsat düşmüşken neden gülüp eğlenmiyorsun? Sevgilin mezardan baş kaldırıp ta sana: (Niçin böyle yapıyorsun?) mu diyecek?..

Yanık Rüstem cevap vermiyordu.

Çakır Ahmed devam etti:

— Vaz geç bu fikirden, Rüstem! Bu seferden dönünce İstanbulda kendine bir yar bulup evlenmeğe bak! Bu yalnızlık mahvedecek seni..

Bu sırada kapının önünde bir gürültü koptu.. İspanyol çalgıcıları meyhaneden içeriye girdiler.

Çalgıcıların üçü erkek, ikisi kadındı. Meyhaneden içeriye girer girmez herkesin neşesi gelmeğe, yüzü gülmeğe başlamıştı.

Kadınlar şen ve şakrak seslerile türkü söylerken, çalgıcılar gitara çalıyordu.

Biraz sonra kadınlardan biri ortaya atıldı.. süzgün gözlerile etrafına bakındı... köşede oturan iki Türk gemicisini görmekte gecikmedi.. ve başını onlara çevirerek:

«Mayorkanın büyülü şarabından
içelim..
Birbirimize sarılalım.. kendimizden
geçelim!..»

Şarkısını okumağa başladı. Bu kadın, belliydi ki bir İspanyol çingenesiydi. Fakat, meyhaneden içeriye girer girmez ortalığı nasıl şenlendirmiş, nasıl coşturmuştu bilseniz..

Sol elini kalçasına dayamıştı.. iki hançer gibi keskin kara kaşları iri badem gözlerinin üstünde kıvrılmıştı.

Müslüman delikanlılardan biri elindeki şarap kadehini yere fırlatarak bağırdı:

— Yaşa Molina.. haydi şu türküyü bir daha tekrarla!

Rüstem gözünün ucile İspanyol rakkasesine bakıyordu.

Çakır Ahmed bıyıklarını kıvırarak:

— Fena mal değil.. sülün gibi kadın.

Diye mırıldandı.

Türk gemicilerinin yanına kimse sokulmuyordu. Öteki köşede şarap içen müslüman gençleri biraz daha sarhoş olsalardı, belki Rüstemle Ahmedin yanına gideceklerdi.. uzaktan uzağa gülüşüyorlar, fakat yanlarına gitmeğe cesaret edemiyorlardı.

Molina ayni şarkıyı bir daha tekrarladı.. ve boynundaki şalı çekerek iki ucundan tutup açtı.. sağa sola çevirerek meyhanenin ortasında pervane gibi dönmeğe başladı.

Molina ne kadar da güzel oynuyordu.

Ondan sonra ikinci kadın da ortaya atılarak dolgun kalçalarını sallıya sallıya oynamağa başlamıştı ama.. herkesin gözü Molinanın üzerinde kalmıştı.

Yerlilerden biri meyhaneciye seslendi:

— Molinanın şerefine bize iki kadeh şarap getir bakalım.

Molina bu söz üzerine tekrar ortaya çıktı.. herkesi başile selâmladı.. güldü.. boyun kırarak cilveler yaptı ve bir İspanyol deniz havasile oynamağa başladı.

Yanık Rüstemin başı dumanlıydı.. Çakır Ahmede:

— Güzel oynuyor, değil mi?

Diye sorarken, gözlerini rakkasenin gözlerinden ayırmıyordu.

Çakır Ahmed işin farkına vardı:

— Nasıl.. hoşuna gitti mi bu kadın? **(Arkası var)**

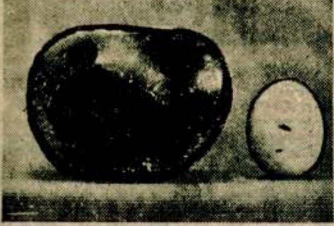

Elma

Resimde bir elma ile bir yumurta görüyorsunuz. Bu resim bir amatör resmidir ama, elma dünyanın en büyük elması, yumurta da yeryüzünün en büyük tavuk yumurtasıdır.

Elmanın ağırlığı 520 gramdır.

Yumurta bildiğiniz yumurtadır. Pazara çıkarılmadan evvel, yumurtalar bir yuvarlaktan geçirilir. En küçük yumurtalar 38 milimetre halkadan geçerler, orta boy yumurtalar 40 milimetre halkadan geçer. Bu gördüğünüz yumurta ise, 50 milimetre bir halkadan geçememiştir.

Âdemle Havva

İşte size küçük bir Ademle Havva. Londrada ilk insan oldukları söylenen Ademle Havvayı taklid için resimde gördüğünüz gibi çocuklara mahsus yaprak mayolar yapıldı.

Berber

Bir berber beş perdelik bir piyes yazdı, adını «Lizbon zelzelesi» koydu ve Voltere götürdü.

Volter şu cevabı verdi:

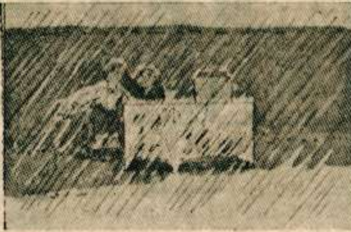
— Takma saçlar yapınız azizim, takma saçlar yapmakta devam ediniz!

Fener kazanan

22 haziran 1936 tarihli bilmecemizi doğru halleden Beyoğlu 13 üncü ilk okul talebesi Mehmed ikinci hediyemizi kazanmış, hediyesi olan elektrik fenerini almıştır.

ÇOCUKLARA KAPLUMBAĞA İLE KARTAL MASAL

Gökyüzünde şölen vardı. Yeryüzünün bütün hayvanları bu şölene davetliydi. Kuşlar konser veriyordu. Onlar için bu davete gitmek kolaydı, fakat dört ayaklılar telâşlandı. Bereket versin kanatlılar yardıma geldiler. Arabalar yapılmağa başlandı. Dört ayaklılarla kanatsızlar bu arabalara binecekler, kuşlar arabaları pençelerine takıp gökyüzüne ulaştıracaklardı.

İki gün içinde hazırlıklar bitti, Bütün hayvanlar, otlarda kaybolan en ufak böcekler bile birer kanada konup havalandılar. Kala kala bir kaplumbağa kaldı.

Kamlumbağayı kimse sevmezdi. Dedikodulu, hasis diye ondan nefret ederlerdi. Kaplumbağa da onlara aldırış etmezdi. Hiç birile görüşmezdi. Fakat bu sefer sözün tam manasile yaya kaldı ve kendini havalandıracak bir kanatlı aramak zoru baş gösterdi.

Baş gösterdi ama, kimseden yüz bulmadı. Her kapı yüzüne kapandı. Kaplumbağa ümitsiz kaldı. Malûm ya, aç gözlülüğü de meşhurdur. Herkes gökyüzündeki şölende yenecek yemekleri sayıp döküyordu. Kaplumbağanın ağzı sulanıyordu.

Nihayet şölen günü geldi.

Kaplumbağa şafakla beraber yola çıktı. Belki bir kanatlı ona acır da beraber alırdı... Kanatlar gerildi. Yeryüzünde hayvan kalmadı, gökyüzü kapkaranlık oldu...

Kaplumbağa tek başına yeryüzünde kaldı. Bir aralık başı üstünde bir kanat sesi duydu. Bu bir kartaldı, gökyüzündeki şölene gidiyordu.

— Kartal kardeş, ne olur, beni de alsana... geç uyanmışım, beni bekliyen olmamış.

Kartal indi, kaplumbağayı kanadının altına aldı, yükseldi. Fakat neden sonra kendisinin kötü kokusunu düşündü. Kartallar kötü kokarlar. Sordu:

— Rahatsız olmuyorsun ya?

— Neden olayım, yuvam çok rahat.

— Malûm ya terliyorum...

— Keyfinize bakınız, rahatım ben.

Kartal sevindi. Demek ki onun kokusunu insanlar izam etmişlerdi...

Kanat çarparak gökyüzünün elmaslarla bezenmiş kapısına geldiler. Girdiler. İçerisi gökyüzü kuşağının yedi rengi ile süslenmişti... Beyaz kanatlı, sarışın melekler oradan oraya uçuşuyorlardı. Büyük zümrüd bir göl pırıl pırıl ışıldıyordu.

Hayvanlar grup grup olmuşlar, herkes kendi cinsi ile konuşuyordu.

Yemek zamanı şölen salonu açıldı. Güllerle donatılmış sofrada yeryüzünün her çeşid yiyeceği, içeceği vardı...

Kaplumbağa yerine geçti, kendini bütün hayvanlara gösterdi:

— İşte geldim, dedi. Ama yolda ölecektim, kötü kokudan burnumun direği kırıldı, kartal ne pis kokuyor!.

Bu sözler ağızdan ağıza, kulaktan kulağa yayıldı... Kartal duydu ve kaplumbağadan intikam almağa karar verdi.

Dönüşte kaplumbağa kartala sokuldu:

— Beni alıyorsunuz değil mi?

— Elbette.

Yola çıktılar. Kaplumbağa kanat altında konuşuyordu:

— Ne güzel yemekler yedik, mükemmel şölendi. Fakat bu seyahati unutmıyacağım.

Kartal cevap vermedi. Yeryüzüne yüz metre kala kanadını kaldırdı. Kaplumbağa boşluğa düştü.

Ölmedi, fakat kabukları kırıldı. Sardılar, diktiler. İşte bunun için kaplumbağanın sırtı parça parçadır.

Artist balıkçı

Resimde gördüğünüz mini mini artist, ama meşhur mini mini sinema artisti Şirley Templdir. Bu küçük arbüyük balıklar da tutuyor. En büyük eğlencesi balıkçılıktır.

Kitap kazanan

5 eylûl 1936 tarihli bilmecemizi doğru halledenlerden İzmirde, Birinci Kordonda 318 numarada oturan Ömer üçüncü hediyemizi kazanmış, hediyesi olan Amerikaya seyahat eseri kendisine gönderilmiştir.

Kalem kazanan

26 eylûl 1936 tarihli bilmecemizi doğru halledenlerden İstanbul lisesi talebesi 364 numaralı Necmeddin birinci hediyemizi kazanmış, hediyesi olan altın uçlu masa kalemini almıştır.

Yak

Geniş ve çıkık bir alın, tümsek sırt, uzun saç, gür bir tüy, uzun beyaz kuyruk... İşte Tibet dağlarında, 3000 - 7000 metre yükseklerde yaşıyan bir hayvan: Yak.

Bu hayvan, dağlara tırmananlar için çok faydalıdır. Çok kuvvetli olduğundan çok ağıryükleri taşıyabilir. Ne yazık, ki onu etini yemek ve kuyruk kıllarından sorguç yapmak için avlıyorlar. Tibet erkânı başlarına Yak kuyruğundan sorguçlar takarlar.

Bu hayvan bizonla, keçi arası bir mahlûktur.

Yeni binalar

Yeryüzünde mimarlık hep yeni üslûplar bulmak için çalışıyor. Resimde gördüğünüz de Amerikada bir lokantadır. Adı «Kaz palazı» dır. Mimarı lokantanın ismile uygun olsun diye kaz biçiminde bir bina yapmış!.

Hediye

1 inci Fransova Davide İspanyollara esir düştü. İspanyol zabitlerinden biri hürmetle yanına sokuldu:

— Haşmetlû dedi, sizi öldürmek için bir altın kurşun hazırlamıştım. Ordunuzun erkânı için altı gümüş kurşun yapmıştım. Onları harcadım, altın kurşun kaldı. Mademki onu kullanamadım, size hediye ediyorum. Canınızı korumak için vereceğiniz paralarla beraber bunu da veriniz!

Saat kazanan

19 eylül 1936 tarihli bilmecemizi halledenlerden İstanbul Kız lisesi talebesi Mezide birinci hediyemizi kazanmış, hediyesi olan çalar saati almıştır.

İsim:	Bilmece	7 Teşrinisani 1936

6 Harfli bir kelimeyim

1, 2, 3 ümü alaturka şarkı söyliyenler çalar. 4, 5 im ayı yuvasıdır. 6, 5 im boyun aksidir. Tekmilim nedir?

Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciye: Altın uçlu masa kalemi. İkinciye: Elişi. Üçüncüye: Bir kitap, ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu birlikleri için 13 bin daire hedefi, 9000 başlı daire hedefi, 13500 diz hedefi, 3000 göğüs hedefi, 30000 A. M. T. hedefi 10,000 H. M. T. hedefi 9200 daire model hedefleri 9-11-936 pazartesi günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltmeye konulmuştur.

Hepsinin tahmin bedeli 2569 liradır. İlk teminatı 192 lira 67 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (181) (2469)

★

Amirliğe bağlı müesseseler için 20 bin kilo kesme, 20 bin kilo çıbık makarna ile 8500 kilo arpa ve 5000 kilo tel şehriye 9/11/936 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Hepsinin tahmin bedeli 11903 lira 75 kuruştur. İlk teminatı 892 lira 78 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (182) (2470)

★

Amirliğe bağlı müesseseler için 26500 kilo yufka 9/11/936 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 3643 lira 75 kuruştur. İlk teminatı 273 lira 28 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte kanunî vesikalarile komisyona gelmeleri. (183) (2471

★

Tophane ve Davutpaşa fırınları için 180 adet tahta iskara 10/11/936 salı günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Tahmin bedeli beher adedi dört liradır. İlk teminatı 54 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (193) (2670)

★

Maltepe Askerî lisesi için 2000 kilo hafif benzin 40 kilo kastrol 80 kilo mobiloil yağı 10/11/936 salı günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 744 liradır. İlk teminatı 55 lira 80 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (192) (2671

★

Levazım âmirliğine bağlı müesseseler için 20 adet Zonguldak tipi dökme soba 10/11/936 salı günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Tahmin bedeli 480 liradır. İlk teminatı 34 buçuk liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle belli saatte komisyona gelmeleri. (191) (2672)

★

İdareleri İstanbul levazım âmirliğine bağlı müesseseler için beş bin liralık toz şeker 10/11/936 salı günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Beher kilo tahmin fiati 27 kuruş 25 santimdir. İlk teminatı 375 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri (198) (2726)

İstanbul Bakkallar ve Müstahdemini Cemiyetinden:

Çalışma müddetini bitiren Cemiyet idare heyetinin tecdidi için 10/11/936 salı günü seçim yapılaraktır. Cemiyet âzalarının seçim günü saat ondan 16 ya kadar Bahçekapı Dördüncü Vakıf han Asma katındaki Cemiyet merkezine hüviyet cüzdanlarile birlikte gelerek reylerini kullanması bildirilir.

İstanbul belediyesi ilânları

Keşif bedeli 1197 lira 14 kuruş olan yeni hâldeki iki tarafta büyük ve yanlardaki küçük camekânlardan bir kısmının açılır ve kapanır bir hale konulması açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakı ve şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. lu kanunda yazılı vesika ve belediye fen işleri müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasile 89 lira 79 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 9/11/936 pazartesi günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2483)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

16/11/936 pazartesi günü saat 15 de İstanbul Nafıa müdürlüğünde «5841» lira keşif bedelli Topkapı sarayında, Arkeoloji ve Türk İslâm eserleri müzelerinde ve Bağdat köşkü ile hazine kovuşunda yapılacak tamirat işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hülâsasile buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat «439» liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını ve en az «5000» liralık bu işe benzer iş yaptığına dair gösterecekleri vesika üzerine Nafıa müdürlüğünden almış olduğu müteahhitlik ve Ticaret odası vesikaları ile 16/11/936 pazartesi günü saat 15 e kadar Nafıa müdürlüğüne gelmeleri. (2556)

Liseler Satın Alma Komisyonundan:

Kandilli, Erenköy kız liselerile Erkek öğretmen okulu için 3060 lira muhammen bedel içinde 180 ton Kıriple maden kömürü 9/11/936 pazartesi günü saat on beşde İstanbul liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltme yapılacaktır. İlk teminat 229 lira 50 kuruştur, belli gün ve saatte teminat mucibince ticaret odası vesikalarile komisyona gelmeleri ve şartname komisyon kâtipliğinden öğrenilir. (2410)

İstatistik Genel Direktörlüğü Eksiltme Komisyonundan:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan genel nüfus sayımı neticelerine aid Fransızca ve Türkçe yazılı beş cilt eserin tabıdır.

2 — Beheri 120-200 sahife tahmin olunan eserin adedi tabı 2000 - 2500 olacaktır.

3 — 5 cilddir tahmin olunan bedeli 2500 liradır. 188 lira muvakkat teminat verilecektir.

4 — Eksiltme Teşrinisaninin 9 uncu pazartesi günü saat 14,30 da açılacaktır. Açılmadan bir saat evvel zarflar komisyon reisliğine verilmek lâzımdır. Şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. (1461) (2339

İstanbulda Galatada rıhtım üzerinde yapılacak yolcu salonu projesine aid açılan müsabaka:

İstanbul Liman İşletme İdaresinden:

Galata Rıhtımında Merkez ve Çinili Rıhtım hanları arasındaki idaremize aid yıkılacak olan Panorama, Orta, Maritim hanlarının mebni bulunduğu arsa üzerine yeniden inşa ettirilecek yolcu salonu projesi için Türk ve Ecnebi Mimar ve İnşaat mühendisleri arasında bir müsabaka açılmıştır.

Müsabaka 6 Şubat 1937 tarihinde hitam bulacaktır.

Projeler bir jüri heyeti tarafından incelenerek birinciye (2500), ikinciye (1000) ve beğenilen diğer iki projeye (500) zer lira mükâfat verilecektir. Taliplerin proje müsabakasına aid izahnameyi Galatada Fermenecilerde Haydar hanında Fen servisi şefliğimize müracaatla almaları lüzumu ilân olunur. (2754)

Zayi — Davutpaşa mektebinden almış olduğum vesika yırtıldı, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Hüseyin Hüsnü

Fatih sulh üçüncü hukuk hâkimliğinden:

Fatma Nuriye tarafından kocası Fatihte on sekizinci ilk mektep hademelerinden Himmet aleyhine açtığı nafaka davasının yapılan duruşmasında dava olunanın ikametgâhının meçhul olduğu anlaşılmış ve mahkemece gıyap kararının 20 gnü müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan tarih ilândan itibaren kanunî müddet zarfında itiraz edilmediği ve muhakeme günü olan 2/12/936 tarihinde saat 11 de kanunî bir vekil bulundurulmadığı takdirde muhakemenin gıyaben yapılacağı gıyap kararına kaim olmak üzere ilân olunur. M. 891

Muallime aranıyor

Kadıköyünde Moda iskelesi civarında oturan bir kız çocuğa pazradan maada her gün öğleden evvel iki saat ilk mektep ikinci sınıfının derslerini öğretecektir. İsteklilerin tahsil ve tecrübe derecelerile istedikleri ücretlerini ve adreslerini (muallime) rumuzile İstanbul posta kutusu (176) ya göndermeleri.

G. Antep asliye Hk. hâkimliğinden:

G. Antepli Maksut kızı Aliye ve küçük oğlu Ekrem 929 yılından beri tegayyüp ettiklerinden gaipliklerine hüküm verilmesi istenmiş ve bu isteğe binaen bir sene ilân edildiği halde hayat ve mematları hakkında bir ihbar vaki olmamış olduğundan altı ay daha ilânına karar verilmiştir. Bu gaipler hakkında malûmatları olan kimselerin bu altı ay içinde malûmatlarını mahkemeye bildirmeleri ilân olunur. M. 890

Zayi — Galata İthalât Gümrüğü Müdürlüğünün 20311 No. ve 30/4/36 tarihli beyannamesile muamelesi yapılan adi demir saçlara aid 375493 No. 30/4/36 tarihli depozito makpuzunu zayi ettik. Yenisini çıkaracağımızdan bunların hükmü kalmamıştır.
Mustafa Sıtkı ve Ş.sı Limited Şirketi

İstanbul ve mülhakatı Süt müstahsilleri ve SUTÇULER CEMİYETİNDEN:

Esnaf Cemiyetleri talimatnamesinin beşinci maddesine uyularak İdare heyetinin tebdil olunacak nısıf âzası yerine yeniden 11 İkinci Teşrin 936 çarşamba günü seçim yapılacaktır.

Cemiyetimize kayıtlı esnafın tayin edilen günde saat ondan on altıya kadar hüviyet cüzdanlarile birlikte Dördüncü Vakıf Han asma kattaki Cemiyet merkezine gelerek reylerini kullanması bildirilir.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssübahri satınalma komisyonundan:

Cinsi	Kilosu	Tahmin Bd. Lira Ku.	M. Teminatı Lira Ku.	İhale günü saati
Ekmek	475,000	47500 00	3562 25	23/İkinciteşrin/936 15
Bulgur	54,000	7020 00	526 50	24/İkinciteşrin/936 15

Yukarda cinsi; miktar ve tahmini bedelleri yazılı ekmek ve Bulgur kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Ekmek şartnamesi 2 lira bedel mukabilinde ve Bulgurun bedelsiz olarak komisyonumuzdan ve İstanbul deniz levazım satınalma komisyonundan alınabilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile birlikte teklif mektuplarını muayyen gün ve saatten bir saat evveline kadar komisyona vermeleri ve bu saatten sonra mektuplar kabul edilmiyeceği. (2711)

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörlüğünden:

Resim hattı dersi için mektebimize müsabaka ile muallim muavini ve asistan alınacaktır.

İsteklilerin bu hususla alâkadar yüksek bir mektepten mezun olduklarına, askerlikle ilişikleri bulunmadığına, şimdiye kadar başka işler yapmışlarsa bunlara dair vesikalarını bir dilekçeye bağlıyarak 20-11-936 tarihine kadar mektep idaresine müracaatları ve 22/11/936 tarihine tekrar müracaatla müsabaka günlerini öğrenmeleri ilân olunur. (2759)

Bir doKtorun cazip keşfi;
Solmuş ve buruşmuş bir cildin Gençliğini iade ediyor.

Viyanada bir tıp mecmuası, dünyayı hayrete bırakacak fennin son zaferini ilân ediyor. Buruşuklukların yalnız sebebi zuhuru değil, izale çaresini de bulmuşlardır. Anneler, hattâ büyük anneler, artık gençlik zamanlardaki taze ve açık tenlerine kavuşabilirler. 50 ve 60 yaşlarında olan kadınlar, gençliklerindeki yumuşak ve buruşuksuz bir cilt teminine muvaffak olabilirler, Buruşukluklar, ihtiyarladığımız vakit zuhura gelir, cild; bazı canlı ve besleyici unsurları kaybeder. Bu unsurlar, şimdiki kemali itina ile intihab edilmiş genç hayvanlardan istihsal edilmektedir. Bunlarla cild beslendiği takdirde tazeleşir ve gençleşir. İşte; Viyana Üniversitesinde profesör Doktor Stejskal idaresinde yapılan keşfin şayanı hayret semereleri bu profsörün keşifinin münhasıran istimal hakkı Tokalon müessesesi tarafından büyük fedakârlıklarla temin edilmiştir.

«Biocel» tabir edilen canlı hüceyreler hülâsası, yalnız penbe rengindeki Tokalon kreminde bulunur. Hastahanelerde 60 - 70 yaşlarındaki kadınlar üzerinde yapılan tecrübelerde altı hafta zarfında buruşukluklarının tamamen zail olduğu görülmüştür. Her akşam yatmazden evvel yegâne cilt unsuru olan penbe rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siz uyurken, o, cildi besler ve gençleştirir. Serian buruşukluklar izale olur ve bir kaç hafta zarfında daha genç görünmüş olursunuz. Gündüz için (yağsız) beyaz rengindei Tokalon kremini kullanınız. Siyah benleri eritir, açık mesameleri kapatır ve en sert bir cildi yumuşatır, beyazlatır, ve gençleştirir.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden;

Teşrih	Kadın ve doğum
Fizyoloji	Kulak, Boğaz
Mikrobiyoloji	Göz hastalıkları
Hijiyen	Akıl hastalıkları
Marazî Teşrih	Radyoloji
Umumî Emraz	Fizikoterapi
Farmakodinami	Çocuk cerrahisi
1 inci dahiliye	İdrar yolları
2 inci dahiliye	
1 inci hariciye	
2 inci hariciye	

Tıp Fakültesinin yukarıda yazılı lâboratuvar ve kliniklerinde 19 asistanlık açıktır. İsteklilerin Fakülteye baş vurmaları. (2412)

İstanbul Birinci Ticaret Mahkemesinden:

Tahsil mukabilinde Ziraat Bankasının İstanbul merkezine tevdi eylediğim 149,34 liralık sened mukabilinde mezkûr Banka tarafından muta ayni mikdarı havi 321931 No. lu çek zayi olduğundan iptaline karar verilmesi İstanbulda Marpuççularda 9/11 No. lu Salamon ve Jak Kapuano taraflarından baistid'a talep olunmakla T. K. nun 638 inci maddesi mucibince mezkûr çeki bulanın 45 gün zarfında mahkemeye ibraz etmesi ve etmediği takdirde bu müddetin hitamında iptaline karar verileceği ilân olunur. (26712)

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri: — Karaköy - Köprübaşı Tel. 42862 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel: 22740

TRABZON Postaları
Pazar 16 da, Salı, Çarşamba, Cuma 12 de

İZMİR SÜR'AT postası
Cumartesi 15 de.

MERSİN postaları
Salı, perşembe 10 da kalkarlar.

Diğer postalar
Bartın — Cumartesi, çarşamba 18 de.
İzmit — Pazar, salı, perşembe 9,30 da.
Mudanya — Pazar, Salı, Perşembe, Cuma 8,30 da.
Bandırma — P.ertesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, C.ertesi 20 de.
Karabiga — Salı, cuma 19 da.
Ayvalık — Salı ve cuma 19 da, der)salı postası gidiş ve dönüşte Lapseki ve İmrozada uğrar.
Trabzon ve Mersin postalarına kalkış günleri yük alınmaz.
(2746)

ROMANYA SEYRİSEFAİN İDARESİ
Hareket edecek vapurlar:

Prençipesa Maria vapuru 9 T. sani pazartesi saat 13 de (Köstence) ye

Recele Karol vapuru 10 T. sani salı saat 10 da (Pire, Beyrut, Hayfa ve İskenderiye) ye

Berlin, Breslau, Dresden, Londra, Bruksel, Lahiye, Lwaw ve Warszawa için tenzilâtlı fiatlarla müttehit biletler verilir. Bütün Romanya, Polonya ve Tuna limanlar içiin ve Türkiye - Romanya hükûmetleri arasındaki itilâf mucibince merkezî ve şarkî Avrupa için tenzilâtlı fiyatlarla eşyayı ticariye sevk ve nakledilir. Fazla tafsilât için Galata rıhtımında Merkez Rıhtım hanında kâin İstanbul umumî acentalığına müracaat.
Telefon 44827/8

Açık arttırma müzayede ile satış

İkinci teşrinin 8 inci pazar günü saat 10 da Kabataşta Setüstünde Çürüksulu Mahmut paşa apartımanın 3 sayılı dairesinde şehrimizin çok tanınmış ve maruf simalarından Bay Vâlâ Nurettin refikası Bayana ait cidden kıymetli eşyalar açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur. Şenkler kaplama bir gardrop, bir şifonyer, bir tualet, 2 komodin ve bir karyoladan müteşekkil son model ve cidden itina ile yapılmış çok yeni halde modern yatak oda takımı, defa Viena mamulâtı maon kaplama ve markitri işlenmiş çok zarif 7 parçadan ibaret yatak oda takımı, yine Viena mamulâtı maon kaplama ve markitrili yanları kristal vitrinli modern yemek oda takımı, amatörlere mahsus Luyi Kenz ve Luyi Sez şeklinde oymalı masif pelesenk ve maon müteaddit salon takımları, İtalian mamulâtı oymalı masif ceviz Volter koltuklar, Mektebi Senayi mamulâtı arabsek koltuklar ve kanapeler, ceviz ve pelesenk salon masaları, salonlar için son model divan ve puflar, Şam mamulâtı sedefli müteaddit tabureler, sehpalar ve rahleler, Hind Sevahi kumaşları, imzalı yağlı boya tablolar ve yazı levhaları, Çin, Capon, Beykoz ve Saks vazoları, kaşpolar ve biblolar, defa Kütahya tabureleri, salon masaları ve kaşpoları, biblolar için güzel bir vitrin, bir çift emsalsiz bakara kristal elektrik kolon lâmbaları, defa kristal avizeler ve fenerler, kristofl ve blanje çatal bıçak takımları ve tepsiler, kristal ve maden yemişlikler, heykeller, İran minyatürleri, fildişi mükemmel tualet takımı,, Capon tabakları, eski usul yazı çekmeceleri, aynalı ve aynasız gardroplar, çini ve Salamandra sobalar ile yazılamıyacak derece hayli lüzumlu eşyalar. Anadolu halı ve seccadeleri. (27183)

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

Nafıa Bakanlığından:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara Müstakil jandarma taburu mutbak, yiyecek anbarı ve su yalağı inşaatıdır. Keşif bedeli 29692 lira 96 kuruştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır.
A — Eksiltme şartnamesi.
B — Mukavelename.
C — Su yalağı projesi
D — Yiyecek anbarı projesi.
E — Mutbak »
Ç — Sıhhat tesisat »
G — Elektrik fennî şartnamesi
H — Sıhhî tesisat fennî şartnamesi.
I — İnşaat fennî şartnamesi
M — Elektrik keşif hülâsası
N — Sıhhî tesisat keşfi.
V — İnşaat » »

İsteyenler bu evrakı 148 kuruş mukabilinde yapı işleri U. müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 23/11/936 pazartesi günü saat 16 da Nafıa vekâleti yapı işleri eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için taliplerin 2229 lira 97 kuruş muvakkat teminat vermesi ve müteahhitlik vesikası ibraz etmesi lâzımdır.

İsteklilerin teklif mektuplarını 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri muktazidir. Posta ile gönderilecek tekliflerin dış zarflarını mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (1632) (2685)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — 19600 kilo Lahana 19600 ispanak ve 19200 prasa Tüm birliklerinin altı aylık ihtiyacı için alınacaktır. Sebzenin tahmin bedeli ceman 2645 lira 40 kuruştur.
2 — Şartname her gün komisyonda görülebilir.
3 — Eksiltme 13/11/936 cuma günü saat 14 de Selimiye Askeri satınalma komisyonunda olacaktır.
4 — Münakasa açık eksiltme suretiyle olacaktır.
5 — Sebzelerin muvakkat teminatı 198 lira 41 kuruştur. Bu işe gireceklerin resmî vesaik ibraz etmeleri meşruttur. Aksi takdirde iştirak edemezler. (2687)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Nümune ve şartnamesi mucibince 50 000 kilo siklop çemberi pazarlıkla satın alınacaktır.
2 — Pazarlık 12/11/936 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.
3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.
4 — İsteklilerin pazrlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2555)

★

1000 metre kalın çivili kayış
1000 » ince » »

1 — Yukarıda cins ve mikdarları yazılı iki kalem malzeme nümune ve şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.
2 — Pazarlık 27/11/936 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme parlariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2749)

★

1 — Şartnamesi mucibince muhtelif renkte «2516» kilo matbaa mürekkebi pazarlıkla satın alınacaktır.
2 — Pazarlık 30/11/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.
4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2748)

★

1 — İsteklisi çıkmadığından dolayı ihalesi yapılamıyan Cibali Tütün fabrikasında plân ve şartnamesi mucibince yaptırılacak (3510) lira keşif bedelli kalorifer tesisatına aid açık eksiltme on gün temdit edilmiştir.
2 — Eksiltme 17/11/936 tarihine rastlıyan salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
3 — Bu işe aid keşifname ve şartnameler parasız olarak sözü geçen şubeden plânları da İnşaat şubesinden alınabilir.
4 — İsteklilerin, şartnamede gösterilen esasları ihtiva etmek üzere fiatsız tekliflerile projelerini eksiltme gününden en geç beş gün evvel Tütün fabrikalar şubesine vermeleri lâzımdır.
5 — İstekliler eksiltmeğe girebilmek için kanunen kendilerinden aranılan vesika ve % 7,5 güvenme paralariyle birlikte tayin olunan gün ve saatte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2775)

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonundan:

Erzakın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.	Eksiltme şekli gün ve saati
Patates	3500			9/11/936 pazartesi saat
Yumurta	30000			
Kuru soğan	4000	970	72 75	10,30 da açık eksiltme
Kaymak	100			9/11/936 pazartesi saat
Süt	3500			
Kâse yoğurdu	3000			
Silivri yoğurdu	3000	1190	89 25	10,45 de açık eksiltme
Toz şeker	4000			9/11/936 pazartesi saat
Kesme şeker	4000	2280	171	11 de açık eksiltme
Blok maden kömürü	75 Ton			9/11/936 pazartesi saat
Tüvenan maden kömürü	250 »	4187,50	314 06	11,15 de açık eksiltme

1 — İstanbul Kız öğretmen okulunun yukarda miktarı muhammen bedellerile ilk teminat ve eksiltme gün ve saatleri hizalarında yazılı yiyecek ve yakacaklar eksiltmeye konmuştur.
2 — Eksiltme İstanbul Kültür direktörlüğü binasında Liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin şartnamede yazılı kanunî vesikalardan başka Ticaret odasının yeni yıl vesikası ve ilk teminatlarını belli gün ve saatte veya bir gün evvel okul idaresinden alacakları yazı ile liseler muhasebeciliği veznesine yatırmaları.
3 — İsteklilerin şartnameleri okul idaresinden görüp okuyabilecekleri ilân olunur. (2429)

Nafıa Vekâletinden:

16 İkinci Teşrin 936 Pazartesi günü saat 15 te Ankarada Nafıa vekâleti Malzeme Eksiltme komisyonunda Kütahyanın Tavşanlı kazasına bağlı Domaniç nahiyesinde Kazmut Eğridere Devlet ormanlarından veya hususî mukaveleli ormanlardan kesilmek ve ana hat üzerinde her hangi bir istasyonda teslim edilmek üzere 90,495 lira muhammen bedelli (48500) adet normal 780 adet makaslık ve 500 adet köprülü kayın traversin kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme şartnamesi ve teferruatı 452 kuruş mukabilinde Ankarada Vekâlet Malzeme dairesinden alınabilir.

Muvakkat teminat 5774 lira 75 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikası ile birlikte 16 İkinci Teşrin 936 Pazartesi günü saat 14 e kadar Ankarada Vekâlet Malzeme müdürlüğüne vermeleri lâzımdır.

(1567) (2569)

İstanbul Harici Askerî
KITAATI İLÂNLARI

Her bir çiftine biçilen ederi 915 kuruş olan 4500 çift çizme kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini 206 kuruşa almak ve örneklerini görmek isteyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri. İlk teminatı 3088 lira 13 kuruştur. İhalesi 10/İkinci teşrin/936 salı günü saat 15 dedir. Ekslitmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarla ilk teminatlarını teklif mektuplarile birlikte ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. Vekâleti satınalma komisyonuna vermeleri. (414) (2392)

★

Erzurum Garnizonu için 37000 kilo Bulgur açık eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 3145 lira teminatı 235 lira 88 kuruş ihalesi 23/11/936 pazartesi günü saat 10 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ihaleye iştirak için muayyen gün ve saatte Kolordu satınalma komisyonuna müracatları. (454) (2773)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis Tül
Akşam matbaası